

ภาคผนวก ก
กำหนดการประชุมปฏิบัติการ
รายชื่อวิทยากรและวิทยากรประจำกลุ่ม
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ

กำหนดการประชุมปฏิบัติการ

วันที่ 21 มิถุนายน 2546

12.30 - 13.00 น.	ลงทะเบียน
13.00 - 13.15 น.	พิธีเปิด
13.30 - 13.40 น.	แนะนำวิทยากรและวิทยากรประจำกลุ่ม
13.40 - 14.45 น.	เกมส์ละลายพฤติกรรม
14.45 - 15.30 น.	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราในอดีต
15.30 - 16.45 น.	พัก
16.45 - 18.15 น.	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราในปัจจุบัน
18.15 - 18.30 น.	เกมส์รุ่งอรุณ
18.30 - 19.30 น.	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราในอนาคต (ภาพฝัน)
19.30 - 20.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
20.0 - 21.30 น.	ภาพรวมป่าไม้ของหมู่บ้านในอนาคต

วันที่ 22 มิถุนายน 2546

12.30 - 13.00 น.	ลงทะเบียน
13.00 - 13.15 น.	ทบทวนผลการประชุมครั้งที่ 1
13.15 - 14.45 น.	กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้สำหรับหมู่บ้านของเราในอนาคต
14.45 - 15.00 น.	พัก
15.00 - 16.30 น.	จำแนกประเภทของกิจกรรมในการอนุรักษ์ป่าไม้และจัดลำดับความสำคัญ
16.30 - 17.00 น.	แสวงหาผู้รับผิดชอบ
17.00 - 19.00 น.	วางแผนสำหรับแต่ละกิจกรรมในการอนุรักษ์ป่าไม้
19.00 - 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 - 20.00 น.	แต่ละกลุ่มรายงานกิจกรรมในแผนปฏิบัติการ
20.00 - 20.30 น.	ทุกกลุ่มเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์ป่าไม้และนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปผลและปิดการประชุมปฏิบัติการ

กำหนดการประชุมและปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC

: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

วันที่ 21- 22 มิถุนายน 2546

ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ	เวลา (เวลาที่ใช้)	กิจกรรม	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะกิจกรรม
21มิ.ย.46				
1.	12.30 – 13.00 น (30 นาที)	ลงทะเบียน	ทีมงาน สวล.	ลงชื่อตามทะเบียน และติดป้ายชื่อ
2.	13.00 – 14.45 น (45 นาที)	พิธีเปิด/แนะนำวิทยากร/ ชี้แจงวัตถุประสงค์/เกมส์ ละลายพฤติกรรม	นายอำเภอ ทีปกร	ประธานเปิด นำเล่นเกมส์
3.	14.45 – 15.30 น (45 นาที)	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราใน อดีต	ทีปกร/พัน/ชาญ/ อิมและตัวแทน กลุ่มย่อย	“หลงป่าหาบ้าน” จัดกลุ่มย่อย สรุปแบบเสวนา
4.	15.30 – 16.45 น (15 นาที)	พัก	ทีมงาน สวล.	อาหารว่าง
5.	16.45 – 18.15 น (90 นาที)	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราใน ปัจจุบัน	ทีปกร/สุภาพ/ สุชาติและ ตัวแทนกลุ่ม	จัดกลุ่มย่อย นำเสนอ
6.	18.15 – 18.30 น (15 นาที)	เกมส์รุ่งอรุณ	ทีปกร	กลุ่มใหญ่
7.	18.30 – 19.30 น (60 นาที)	ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราใน อนาคต	ทีปกร/สุภาพ/ จินดา/สมชาย	จัดกลุ่มย่อย
8.	19.30 – 20.00 น (30 นาที)	รับประทานอาหารเย็น	กลุ่มแม่บ้าน บ้านบางเตียว	อาหารเย็น
9.	20.00 – 21.30 น (90 นาที)	ภาพรวมป่าไม้ของหมู่บ้าน ในอนาคต	ทีปกร/สมชาย/ สุวัฒน์	กลุ่มใหญ่

ลำดับ	เวลา (เวลาที่ใช้)	กิจกรรม	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะกิจกรรม
22มิ.ย 46				
11.	12.30 – 13.00 น (30 นาที)	ลงทะเบียน	ทีมงาน สวล.	ลงชื่อตามทะเบียน
12.	13.00 – 13.15 น (15 นาที)	ทบทวนผลการประชุม ครั้งที่1	ทีปกร	จัดกลุ่มย่อย สรุปแบบเสวนา
13.	13.15 – 14.45 น (90 นาที)	กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ป่า ไม้สำหรับหมู่บ้านของเราใน อนาคต	ทีปกร/จินดา สุภาพ/สมชาย ปริยนาฏ	จัดกลุ่มย่อย สรุปแบบเสวนา
14.	14.45 – 15.00 น (15 นาที)	พัก	ทีมงาน สวล.	อาหารว่าง
15.	15.00 – 16.30 น (90 นาที)	จำแนกประเภทของกิจกรรม การอนุรักษ์ป่าไม้และ จัดลำดับความสำคัญ	ทีปกร/สุภาพ จินดา/สมชาย ปริยนาฏ	กลุ่มใหญ่
16.	16.30 – 17.00 น (30 นาที)	แสวงหาผู้รับผิดชอบ	ทีปกร/สมชาย/ สุวัฒน์/สุนทร/ สุภาพ/	จัดกลุ่มย่อย
17.	17.00 – 19.00 น (120 นาที)	วางแผนสำหรับแต่ละ กิจกรรมในการอนุรักษ์ป่าไม้	16 หน่วยงาน	กลุ่มใหญ่
18.	19.00 – 19.30 น (30 นาที)	รับประทานอาหารเย็น	กลุ่มแม่บ้านบ้าน บางคราม	
19.	19.30 – 20.00 น (30 นาที)	รายงานแผนงาน	ทีปกร/สมชาย/ สุวัฒน์/สุนทร/ สุภาพ	กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
20.	20.00 – 20.30 น (30 นาที)	เสนอแผนงานต่อหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง สรุปผลและปิดการประชุม	หัวหน้าหน่วย รักษาพันธุ์สัตว์ เขาประ -บาง คราม	

1. รายชื่อวิทยากรและวิทยากรประจำกลุ่ม

รายชื่อวิทยากรและวิทยากรประจำกลุ่ม

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
วิทยากร		
1. นายสมปราชญ์ ผลชู	หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า	หน่วยป้องกันรักษาป่า จังหวัดกระบี่
2. นายวิศาล สงค์นพรัตน์	เกษตรตำบลคลองท่อมเหนือ	สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม
3. นายโอภาส รัตนหาญ	เกษตรอำเภอคลองท่อม	สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม
วิทยากรประจำกลุ่ม		
1. นายสุนทร แก้วหลิ	หัวหน้างานสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบล คลองท่อมเหนือ	องค์การบริหารส่วนตำบล คลองท่อมเหนือ
2. นางศิริเมธ เกิดกล้า	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนตะกั่วป่าคีรีเขต อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
3. น.ส.จริยาภรณ์ มาสวัสดิ์	นักศึกษาปริญญาโท สาขาสีงแวดล้อมศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
4. นายพงษ์ภพ ขนานแก้ว	นักศึกษาปริญญาโท สาขาสีงแวดล้อมศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
5. น.ส.พิมพ์ลักษณ์ โห่งนาค	นักศึกษาปริญญาโท สาขาสีงแวดล้อมศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
6. น.ส.ไหมสุหรี อีสภาค	นักศึกษาปริญญาโท สาขาสีงแวดล้อมศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
7. น.ส.อรฉัตร โกมลนาค	นักศึกษาปริญญาโท สาขาสีงแวดล้อมศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ

ใบลงเวลาผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 21มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	เวลามา	เวลากลับ	หมายเหตุ
1	นายสุวิทย์ แก้วมณี		12.00		
2	นาย สว่าง นันทพันธ์		12.50		
3	นาย สุวิทย์ นามสันท		12.50		
4	นายประเสริฐ แสงวิภาช		13.00		
5	นาย สมาน ตันรัมย์		13.05		
6	นาย สว่าง นามสันท		13.10		
7	นายสมาน นามสันท		13.20		
8	นายสมาน นามสันท		13.20		
9	นายสมาน นามสันท		13.20		
10	นายสมาน นามสันท		13.20		
11	นายสมาน นามสันท		13.25		
12	นายสมาน นามสันท		13.35		
13	นายสมาน นามสันท		13.38		
14	นายสมาน นามสันท		13.40		
15	นายสมาน นามสันท		13.40		
16	นายสมาน นามสันท		13.40		
17	นายสมาน นามสันท		13.40		
18	นายสมาน นามสันท		13.40		
19	นายสมาน นามสันท		13.40		
20	นายสมาน นามสันท		13.40		

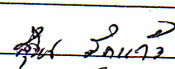

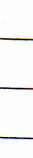

ใบลงเวลาผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
 : กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
 วันที่ 21 มิถุนายน 2546
 ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	เวลามา	เวลากลับ	หมายเหตุ
21	น.ส. กศภ ทิพย์แก้ว		13.45 น.		
22	นาย วิไล ทองน้อม		13.45		
23	นาย สวัสดิ์ รอดโพธิ์		13.45		
42	นายวิภาว อังวงค์		13.46		
22	นายคณพจน์ คุ้มไทย		13.46		
26	นาย เสกสรรค์ คุ้มอิน		13.46		
27	นายผ่อง ทวีรัมย์		13.40		
28	นาย จักรชัย ทอดอน		13.40		
29	นายคณอ อหัง		13.40		
30	นาย วิชัย ไชยมงคล		13.40		
31	นาย อธิวัฒน์		13.40		
32	นายวิวัฒน์ วัฒนาน		14.00 น.		
33	นาย ทรงศักดิ์ อหัง		14.00		
34	นายรัฐพรสวรรค์ อังวงค์		14.00		
35	นาย สวัสดิ์		14.00		
36	นาย วิชาญ วัฒนาน		14.00		
37	นาย วิวัฒน์ คุ้มไทย		14.05		
38	นาย สวัสดิ์ คุ้มไทย		14.05		
39	นาย พิรพันธ์ ปานทอง		14.05		
40	นาย วิวัฒน์ ทองน้อม		14.05		

ใบลงเวลาผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

วันที่ 21 มิถุนายน 2546

ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	เวลามา	เวลากลับ	หมายเหตุ
41	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ				
42	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ				
43	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ				
44	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ				
45	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ		13.00 น.	10.30	
46	นาย ธีรศักดิ์ วัฒนศิริ				
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					

ใบลงเวลาผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 22 มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	เวลามา	เวลากลับ	หมายเหตุ
1	นายวสัน ฐานกุล	วสัน ฐานกุล	12.45		
2	นายทองแก้ว ฐานเรือง	ทองแก้ว	12.45		
3	นายประสิทธิ์ มั่งคั่ง	ประสิทธิ์	12.48		
4	นายประวิทย์ ฐานกุล	ประวิทย์	12.48		
5	นายแพทย์ ฐานเรือง	แพทย์	12.48		
6	นายทอง ฐานเรือง	ทอง	12.50		
7	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.00		
8	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.00		
9	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.00		
10	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.05		
11	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.05		
12	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.05		
13	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.05		
14	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.05		
15	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.10		
16	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.10		
17	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.10		
18	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.15		
19	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.15		
20	นายประวิทย์ ฐานเรือง	ประวิทย์	13.30		

ใบลงเวลาผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 22 มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	เวลามา	เวลากลับ	หมายเหตุ
21	นาง พงษ์ใจ ทรัพย์ชยา	พงษ์ใจ	18.50 น.		
22	นาย ชัยศักดิ์ อวต	ชัยศักดิ์	13.30		
23	นายไพฑูริย์ (ไพฑูริย์)	ไพฑูริย์	12.30		
42	นาง รุ่งทพารณ์ แจ่มศิริ	รุ่งทพารณ์	12.30		
22	นาย สุเทพ บุญคุ้ม	สุเทพ	12.30		
26	นาย สุวิทย์ เกตุทอง	สุวิทย์	12.31		
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					

ลงชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 21-22 มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกกร่อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายสุรินทร์ เก้วน้อย	ผอ. อบต. คลองท่อมเหนือ	บ้านคลองท่อมเหนือ	
2	นายสุภาพ คุ้มคุ้ม		73 ม.6	
3	นางประไพ เทพสิงห์	แบริษัทยาสูบ	38 ม.1 ต. คลองท่อมเหนือ	
4	นายประเสริฐ เสือวิมาน	โรงเรียน	122 ม.6 ต. คลองท่อมเหนือ	
5	นาย เต็ม อภิรัฐสิงห์	ผอ. อบต. คลองท่อมเหนือ	26 ม.1 ต. คลองท่อมเหนือ	
6	นาย สว่าง นนธ์		133 ม.4 ต. คลองท่อมเหนือ	
7	นางสุดารัตน์ สักลวงน	กลุ่มแม่บ้าน	75 ม.4 ต. คลองท่อมเหนือ	
8	นาย ประสิทธิ์ อภัยธรรม	กลุ่มแม่บ้าน	15 ม.1 ต. คลองท่อมเหนือ	
9	นาย ประจักษ์ อภัยธรรม	กลุ่มแม่บ้าน	27 ม.2 ต. คลองท่อมเหนือ	
10	นายจิรวัฒน์ ทองดอ	ผอ. อบต. คลองท่อมเหนือ	1/5 ม. ๓. คลองท่อมเหนือ	
11	นาย เขียว นาสวน	กลุ่มแม่บ้าน	62 ม.4 ต. คลองท่อมเหนือ	
12	นาย สว่าง นนธ์		121 ม.6 ต. คลองท่อมเหนือ	
13	นาย ประจักษ์ อภัยธรรม	กลุ่มแม่บ้าน	24 ม.๑ ต. คลองท่อมเหนือ	
14	นาย. อภิรัฐสิงห์ อภัยธรรม	พ.อ. พ.อ. น.	5 ม.6 ต. คลองท่อมเหนือ	
15	นาย. อภัยธรรม อภัยธรรม	พ.อ. น. น. 6	122/1 ม.6 ต. น. น.	
16	นาย พรเทพ อดิ	พ.อ. น. น. ๖	๑๐๕ ม. ๖	
17	นาย อภัย อภัยธรรม	พ.อ. อภัยธรรม	95/1 ม.6	
18	นาย อภัย อภัยธรรม	พ.อ. น.	104 ม.6	
19	นาย อภัย อภัยธรรม		34/2 ม.2	
20	นาย อภัย อภัยธรรม		32/1 ม.2	

ลงชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 21-22 มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	หมายเหตุ
21	น.ส. กศฉ. กิษฐ์แก้ว	ภาคเอกชน	21 ม.1 ต.คลองท่อมเหนือ	,
22	นาย อ.วิ. วัฒน		32/2 ม.2	,
23	นาย น.ร. อ.วิ. วัฒน		21/4 ม.1	,
24	นาย อ.วิ. วัฒน	ก.บ.ม.	94 ม.2 ต.คลองท่อมเหนือ	,
25	นาย อ.วิ. วัฒน	ก.บ.ม.	2/2 ม.1 ต.คลองท่อมเหนือ	,
26	นาย อ.วิ. วัฒน		บ้านเลขที่ 15 หมู่ 1	,
27	นาย อ.วิ. วัฒน		20 ม.5 ต.คลองท่อมเหนือ	,
28	นาย อ.วิ. วัฒน		2. ม.5 ต.คลองท่อมเหนือ	,
29	นาย อ.วิ. วัฒน	ก.บ.ม.	167/1 ต.คลองท่อมเหนือ	,
30	นาย อ.วิ. วัฒน	ก.บ.ม.	พื้นที่ถนนหมายเลข 1 ของ อบต.ท่อม	,
31	นาย อ.วิ. วัฒน		163/1 ม.2 ต.คลองท่อมเหนือ	,
32	นาย อ.วิ. วัฒน		123 ม.2	,
33	นาย อ.วิ. วัฒน		44/1 ม.5	,
34	นาย อ.วิ. วัฒน	ร.ต.ท.	83 ม.6	,
35	นาย อ.วิ. วัฒน		24/1	,
36	นาย อ.วิ. วัฒน	ก.บ.ม.	13 ม.1	,
37	นาย อ.วิ. วัฒน		5/2 ม.2 ต.คลองท่อมเหนือ	,
38	นาย อ.วิ. วัฒน		13/4 ม.2	,
39	นาย อ.วิ. วัฒน		34 ม.2. (ก.)	,
40	นาย อ.วิ. วัฒน		25 ม.2 ต.คลองท่อมเหนือ	,

ลงชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
 : กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
 วันที่ 21-22 มิถุนายน 2546
 ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกร้อน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	หมายเหตุ
41	นาย วิชาญ วัฒนา		61/217 คลองท่อมเหนือ /	
42	นาย วิชาญ วัฒนา		47/2 อ.บ.คลองท่อมเหนือ /	
43	นาย สมบูรณ์ วัฒนา	ผ.บ. อบ. อบ. อบ. อบ. อบ. อบ.	หมู่ 2 (คลองท่อม) อ.1 ถนนใหญ่ทาง อ.คลองท่อม /	
44	นางทองเต็ม แสงวิมาน		67/1 อ.บ. คลองท่อมเหนือ /	
45	นายสมชาย วัฒนา		1/1 อ.บ.คลองท่อมเหนือ /	
46	นาย วิชาญ วัฒนา	อ.บ. ๓	140/216 คลองท่อมเหนือ	
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				

ลงชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้โดยใช้กระบวนการ AIC
: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
วันที่ 21-22 มิถุนายน 2546
ณ อาคารเอนกประสงค์น้ำตกธารอน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นาย ชัยพงษ์ ขุนศิริ	ผอ. อบต.	133 ม. 4 ต.คลองท่อมเหนือ	
2	นาย อ่อน วัฒน	สมาชิก	55/1 ม. 3 ต.คลองท่อมเหนือ	
3	นาย เจริญ เกิดทรัพย์	สมาชิก	60 ม. 3 ต.คลองท่อมเหนือ	
4	นายสุภาพร มนต์ชัย	รองประธาน อบต.	78/1 ม. 3 ต.คลองท่อมเหนือ	
5	นายเกรียง นาม	สมาชิก	62 ม. 4 ต.คลองท่อมเหนือ	
6	นายบุญลือ วิทยาน	เนชั่นนิกร	13 ม. 4 ต.คลองท่อมเหนือ	
7	นาย ธีระวัฒน์ สว่าง	สมาชิก	10 ม. 4 ต.คลองท่อมเหนือ	
8	นาย ธีระวัฒน์ สว่าง	สมาชิก	47/2 ต.คลองท่อมเหนือ	
9	นายบุญลือ วิทยาน	รองเนชั่นนิกร	75 ม. 4 ต.คลองท่อมเหนือ	
10	นายทองแก้ว นน	สมาชิก	29 ม. 3 ต.คลองท่อมเหนือ	
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ภาคผนวก ข
กิจกรรมกระบวนการ AIC

กิจกรรมกระบวนการ AIC

วันที่ 21 มิถุนายน 2546

13.45 – 15.15 เกมสละลายพุดดิ้ง

(30 นาที) หลงป่าหาบ้าน

(GEOMETIC JIGSOW)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของมนุษย์และกลไกการปรับตัวเพื่อให้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อให้สมาชิกได้เข้าใจและตระหนักถึงเป้าหมายในการทำงานร่วมกันเพื่อความสำเร็จของตนเองและองค์กร

เอกสาร/อุปกรณ์

ชิ้นส่วนกระดาษที่มีรูปภาพและขนาดแตกต่างกันแยกชิ้นแล้วบรรจุใส่ซองให้แต่ละมาจับ

ขั้นนำ

วิทยากรกล่าวทักทายผู้ร่วมประชุมและอธิบายกติกาการเล่นเกมส์

ขั้นกิจกรรม

1. ให้สมาชิกนั่งแบ่งกลุ่ม (ตามที่แต่ละคนได้ตามเครื่องหมายที่ซ่อนไว้หลังบัตรคำ) ถ้าใครยังไม่ได้ ให้จับกลุ่มตามตัวเลข แบ่งกลุ่มๆละ 5 – 6 คน
2. นำชิ้นส่วนของแต่ละคนมารวมเป็นรูปภาพให้กับตัวแทนกลุ่ม
3. ตัวแทนกลุ่มนำภาพที่ได้ให้สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็น
4. วิทยากรชี้แจงกติกา
 - 4.1 ให้สมาชิกแต่ละทีมนำชิ้นส่วนที่ได้มาต่อกันเป็นภาพที่มีความหมาย 1 ภาพ
 - 4.2 ให้ทุกคนช่วยกันคิดสร้างสรรค์ต่อภาพออกมาให้ได้และท่านจะต้องบอกด้วยว่าเป็นภาพอะไร กลุ่มของท่านสร้างสรรค์เรื่องอะไร
 - 4.3 เตรียมตัวแทน 1 คน ออกมานำเสนอความคิดของกลุ่ม
5. เปิดโอกาสให้ทุกทีมปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้เวลา 10 - 15 นาที

ขั้นวิเคราะห์

1. ให้ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายภาพความคิดของกลุ่ม
2. วิทยากรวิจารณ์ และสอบถามในกรณีมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

1. ข้อคิดในการทำงานร่วมกันในองค์กร ทุกคนที่มาอยู่ร่วมกันล้วนแล้วมีข้อแตกต่าง ดังนั้น การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ทุกคนรู้จักปรับลดตัวเองเชื่อมต่อกับคนอื่นให้ได้ตามบทบาทและหน้าที่ ภาพรวมที่ออกมาก็จะสวยงามมีความหมายและมีพลังอยู่ในตัวเอง ทุกคนก็จะปรับตัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและพร้อมใจกันปฏิบัติงานมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

2. พลังความคิดสร้างสรรค์มีอยู่มากในตัวมนุษย์ เป็นหน้าที่ขององค์กรที่จะมีกระบวนการจัดการให้พนักงานทุกคนแสดงพลังนี้ออกมา ในการทำงานเพื่อความสำเร็จขององค์กร

3. คนทุกคนที่อยู่ในองค์กรใดก็ตาม จะมีจิตสำนึกมีความรักในองค์กรแฝงอยู่ แต่บางคนอาจจะมีอุปสรรคที่แสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบด้วยเหตุบางอย่างที่น่าศึกษา

พฤติกรรมทุกอย่างล้วนแต่มีสาเหตุ องค์กรใดจัดการกระบวนการศึกษาสาเหตุและขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ องค์กรนั้นก็จะสร้างคนงานที่มีจิตสำนึกมีความรักในองค์กรมีผลทำให้องค์กรเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

การนำเกมสไปให้ใช้ได้ผล

1. การจัดเตรียมอุปกรณ์
 - 1.1 ใช้กระดาษโปสเตอร์แข็ง ตัดเป็นรูปภาพที่แตกต่างกัน (เพื่อไว้ให้เกินจำนวนสมาชิก)
 - 1.2 แยกสีตามกลุ่ม (เตรียมไว้ประมาณ 4 – 6 คน)
 - 1.3 บรรจุชิ้นส่วนใส่ซอง (ซองละ 1 สี)
2. ก่อนให้ตัวแทนกลุ่มออกมาอธิบายภาพ และความคิดวิद्यากรควรสรุปประเด็นที่เขาจะออกมาพูดให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง
3. ก่อนสรุปข้อคิดวิद्यากรควรสรุปลำดับภาพ และความคิดของแต่ละทีมที่มีความหมายเชื่อมโยงกัน หรือถ้าวิद्यากรในคณะสามารถแต่งเป็นบทกลอนได้ ก็สามารถนำมาอ่านในตอนสรุปได้ ก็จะดีมาก
4. ก่อนสรุปข้อคิดอาจจะถามสมาชิกก่อนว่า ท่านได้อะไรจากกิจกรรมนี้
5. วิद्यากรพยายามสังเกต และสรุปข้อดีข้อเสียของการใช้เกมส์แต่ละครั้ง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

ชุดกิจกรรมที่ 1: สร้างความเข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกัน

(14.45-15.15 นาที)

1. ระยะเวลา 30 นาที

2. หลักการและเหตุผล

การสร้าง ความเข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกัน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมประชุมและเป็นการจัดการให้เกิดการรวมกลุ่ม ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการกลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่มจะเป็นไปด้วยดี ถ้าสมาชิกกลุ่มทำความเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ และภาพรวมของการรวมกลุ่ม ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม และรู้จักบทบาทของตนในการทำงานกลุ่ม รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อตกลงในการรวบรวมกลุ่ม

3. วัตถุประสงค์ ทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประชุมปฏิบัติการ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมผู้นำการประชุม และทีมวิจัย
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในการประชุมร่วมกัน

4. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกวัตถุประสงค์ของการประชุมปฏิบัติการและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
2. ผู้เข้าร่วมประชุม ผู้นำการประชุม และทีมวิจัย ทำความรู้จักกันโดยการแนะนำตนเอง
3. ร่วมกันสร้างความคาดหวังจากการประชุม
4. ร่วมกันสร้างแนวทางในการทำกิจกรรมกลุ่ม

5. กิจกรรม

1. พิธีการประชุม ผู้วิจัยกล่าวรายงานชี้แจงถึงความสำคัญในการจัดทำโครงการประชุมปฏิบัติการ เรื่องรวมพลังสร้างอนาคตในการอนุรักษ์ป่าไม้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังจากนั้นกล่าวเรียนเชิญประธาน (นายอำเภอคลองท่อม) กล่าวเปิดการประชุม

2. ผูกมิตรทำความรู้จักระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมและทีมวิจัย ด้วยกิจกรรม “หลงป่าหาบ้าน” และให้แต่ละกลุ่มอธิบายรูปภาพที่ได้พร้อมแนะนำตัว สัญลักษณ์และคำขวัญของกลุ่ม

3. ผู้นำการประชุม และวิทยากรประจำกลุ่ม แนะนำตัว

ชุดกิจกรรมที่ 2 : วิเคราะห์สภาพป่าไม้ในชุมชนในปัจจุบัน

14.45 - 15.15 นาที

1. ระยะเวลา 30 นาที
2. หลักการและเหตุผล
3. ความสำคัญ

ความจำเป็นของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาประบางครามพื้นที่บริเวณรอบเขานอู้จี้เป็นผืนป่าที่ราบต่ำที่มีนัยสำคัญที่สุดในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ถิ่นที่อยู่ประเภทนี้ (ป่าที่ราบต่ำ ซึ่งมีความสูงไม่เกิน 150 เมตร) แทบที่จะไม่พบในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอื่น ๆ ที่ไทยมีอยู่ทั้งหมด ซึ่งมักจะเป็นที่ป่าเชิงเขาที่สูงชัน เวลส์ (2538), ราวด์ (2531), และอื่น ๆ พบว่ามีนกน้อย 40 ชนิด อีกทั้งพืชและสัตว์อีกหลายชนิดที่เกือบจะมีความจำกัเฉพาะพื้นที่ป่าที่ราบต่ำเช่นนี้เท่านั้น และส่วนใหญ่ของสิ่งมีชีวิตเหล่านี้กำลังตกอยู่ในอันตรายต่อการสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยพื้นที่ป่าที่ราบต่ำอื่น ๆ เช่น ที่เขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา และห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ไม่เอื้ออำนวยให้พืชและสัตว์ส่วนใหญ่ของทางภาคใต้ซึ่งเป็น Sundaic affinity (คือพบในคาบสมุทรมมาเลเซีย และในบางส่วนหรือทั้งหมดของเกาะสุมาตรา เกาะชวา และเกาะบอร์เนียว) ดำรงชีวิตอยู่ได้จนกระทั่งถึง (Gurney's Pitta) หนึ่งในสัตว์ที่เป็น Sundaic ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือพบในพื้นที่บริเวณปลายสุดของประเทศพม่า และจังหวัดในบริเวณคาบสมุทรในประเทศไทยระหว่างชุมพรและตรังเท่านั้นจากการสำรวจในปี 2535 - 2531 โดยความร่วมมือกับ ICBP (ปัจจุบันรู้จักกันในนาม BirdLife International พบว่าเขานอู้จี้เป็นพื้นที่สุดท้ายที่มีศักยภาพเอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัยของนกชนิดนี้ คือมีการพบอาณาเขต (territory) ที่นกอยู่อาศัยรวม 21 เขต ในบริเวณคลองท่อม เขานอู้จี้ อำเภอกลองท่อม ในปี 2535 ซึ่งพื้นที่เกือบทั้งหมดนี้อยู่ในเขตของป่าสงวนบางคราม นอกจากนี้ยังมีอาณาเขตที่อยู่ที่ยังมีอยู่อีก 4 แห่งในเขตป่าสงวนป่าไส - ป่าแก่ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

จนถึงปัจจุบันมีนกอย่างน้อย 308 ชนิดที่ถูกพบที่เขานอู้จี้ ซึ่งมากกว่าบริเวณอื่น ๆ ในภาคใต้ของไทย นอกจากนกแก้วแล้วทอ้งดำแล้วยังมีนกอื่น ๆ นกปากกบปีกยี่ได้ *Batrachostomus stellatus*, นกขุนแผนหัวดำ *Harpactes diardii*, นกขุนแผนตะโพกสีน้ำตาล *Harpactes orrhophaeus*, นกกระเดียนสร้อยคอสีน้ำตาล *Actenoides concretus*, นกเงือกดำ *Anthracoceros malayanus*, นกโพระดกหลากหลาย *Megalaima rafflesii*, นกหัวขวานสามนิ้วหลังสีไพล *Dinopium rafflesii*, นกแก้วแว่นเขาน้ำ *Pitta caerulea*, นกปรอดดำปีกขาว *Pycnonotus melanoleucos*, นกกินแมลงหัวแดงใหญ่

Malacopteron magnum, นกจู๋เต๋นลาย *Kenopia striata*, นกจู๋ตีนใหญ่ *Napothera macrodactyla*, นกกินแมลงตะโพกแดง *Stachyris maculata* นกส่วนใหญ่ที่อพยพจะเป็นนกที่ไม่พบหรือหายากมากในบริเวณอุทยานหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอื่น ๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย

สำหรับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมยังไม่เคยมีการสำรวจอย่างสมบูรณ์ แต่ที่พบ เช่น ค่างแว่นถิ่นใต้ *Presbytis obscura*, ค่างดำ *Presbytis melalophos*, ลิงกัง *Macaca memestrina*, ลิงเสน *Macaca arctoides*, ชะนีธรรมดา *Hylobateslar*, พญากระรอกเหลือง *Ratufa affinis*, กระรอกสามสี *Xallosciurus premostii*, หมาใน *Cuon alpinus*, หมิหมา *Helarctos malayanus*, นากเล็กเล็บสั้น *Aonyx cineres*, อีเห็นหน้าขาว *Arctogalidia trivirgata*, หมิขอ *Arctictis binturong*, เสือไฟ *Catopuma temminckii*, กระจงเล็ก *Tragulus javanicus*, เก้ง *Muntiacus muntjak* และ เวียงผา *Capricornis sumatraensis*

อีกทั้งแมวลายหินอ่อน *Pardofelis marmorata* และอีเห็นน้ำ *Cynogale bennetti* ก็มีรายงานว่าเคยพบด้วยเช่นกัน ชาวบ้านยังคงรักษากระจงควาย *Tragulus napu* ให้คงมีอยู่อีกด้วย ซึ่งมักพบอยู่ตามบริเวณริมฝั่งของลำธารใหญ่หรือฝั่งน้ำในระดับที่ราบต่ำ

เนื่องจากเขานอู้จู้เป็นผืนป่าที่ราบต่ำที่เด่น มีเอกลักษณ์ เราอาจคาดได้ว่าจะเป็นที่อยู่ของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำต่าง ๆ ซึ่งไม่พบหรือหายากในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยมากทางภาคใต้ของไทยถึงแม้ว่ายังไม่มีการสำรวจพันธุ์พืชอย่างละเอียด

4.วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของปัญหาของป่าไม้และสาเหตุของปัญหา รวมทั้งผลกระทบของปัญหาร่วมกัน

5.วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถระบุปัญหาป่าไม้ในชุมชน สาเหตุและผลกระทบของปัญหาการลดลงของป่าไม้ที่เกิดขึ้นได้
2. ร่วมกันสรุปสภาพป่าไม้ในอดีต รวมทั้งปัญหาป่าไม้ในปัจจุบัน
3. สามารถคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของการลดลงของป่าไม้และสาเหตุที่เป็นปัญหาป่าไม้ถูกทำลายในอดีตได้เนื้อหา
 1. คำจำกัดความ ทบทวนสภาพความเป็นจริงสภาพป่าไม้ในอดีต ช่วงเวลาเหตุการณ์ที่สำคัญ ผลกระทบ และการคัดเลือกและจัดลำดับสภาพความเป็นจริง แนวทางการวิเคราะห์ ทบทวนสภาพความเป็นจริง
 2. คำจำกัดความ

- **ทบทวนสภาพความเป็นจริง** หมายถึง การคิดถึงภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งทั้งในอดีตและในปัจจุบัน ตามมุมมองของแต่ละคนผ่านข้อความและสื่อภาพวาดผ่านกลุ่มในการทบทวนความเป็นมาของท้องถิ่น และอธิบายภาพร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจสภาพป่าไม้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการอนุรักษ์ป่าไม้ต่อไป

- **สภาพปัจจุบันของป่าไม้** หมายถึง การคิดถึงสภาพความเป็นจริงกับด้านกายภาพของป่าไม้ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเช่น สภาพดิน ปริมาณน้ำ คุณภาพน้ำ และด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีต

- **ช่วงเวลา** หมายถึง ระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ ในที่นี้กำหนดใช้พุทธศักราช (พ.ศ.)

- **เหตุการณ์สำคัญ** หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อกระบวนการเกี่ยวข้องกับป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ของตำบลคลองท่อมเหนือ

- **ผลกระทบ** หมายถึง ปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ของตำบลคลองท่อมเหนือ

- **การคัดเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา** หมายถึง พิจารณาปัญหาตามลำดับก่อน – หลัง โดยอาศัยเกณฑ์ในการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นปัญหาที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เดือดร้อน (ควรเกิน 50%)
2. เป็นปัญหาที่แก้ไขแล้วสามารถทำให้ปัญหาอื่นทุเลาลงไปด้วย
3. เป็นปัญหาที่รุนแรง จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าหากปล่อยไว้

อาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก (พิจารณาจากความรุนแรงของพื้นที่ประสบปัญหาระยะเวลาที่ประสบปัญหาหรือความถี่ของปัญหาที่เกิดขึ้น)

- **แนวทางการวิเคราะห์ทบทวนสภาพความเป็นจริง** หมายถึง สำหรับแนวทางในการวิเคราะห์ทบทวนสภาพความเป็นจริง เป็นการเชื่อมโยงให้ผู้เข้าร่วมการประชุมปฏิบัติการได้เห็นถึงความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตว่า มีความสัมพันธ์กับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร และให้ค้นพบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ซึ่งนำไปสู่การวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาหรือฟื้นฟูป่าไม้ในตำบลคลองท่อมเหนือของตนต่อไป

ในการทบทวนสภาพความเป็นจริง ประกอบด้วยการทบทวนสภาพความเป็นมาของท้องถิ่น ทำความเข้าใจภาพของเหตุการณ์สำคัญในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน หรือการเปลี่ยนแปลงของป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดีของชุมชน) ในช่วงเวลาต่างกันร่วมกัน ผู้เข้าประชุมต้องช่วยกันค้นหาข้อมูลว่าในช่วงเวลาใด มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นบ้างและส่งผลกระทบอย่างไร

เมื่อนำข้อมูลของแต่ละคนมารวมกัน จะทำให้ได้ข้อมูลหลากหลาย และสามารถย้อนดูสาเหตุของปัญหาปัจจุบันว่ามาจากอดีตหรือไม่ และมาจากอะไร โดยแต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพ เพื่อให้เกิดสื่อให้ชุมชนเข้าใจร่วมกันว่า ชุมชนของตนมีอะไรที่ต้องปรับปรุงหรือต้องแก้ไข เพื่อให้ป่าไม้ของชุมชน และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการลดลงของป่าไม้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชนได้ตรงตามความต้องการ และตรงกับสภาพปัจจุบันของชุมชนอย่างแท้จริง

6.กิจกรรม

1. ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของผู้ร่วมกิจกรรมและการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ให้แต่ละชุมชนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 – 10 คน จะได้กลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนแยกย้ายเข้ากลุ่มตามสถานที่ที่กำหนดให้
3. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่อไปนี้
 - 3.1 ให้สมาชิกในกลุ่มตั้งชื่อกลุ่ม
 - 3.2 ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมองย้อนหลังไปในช่วงชีวิตของตนในช่วงประมาณ 40 ปีที่อาศัยอยู่ในชุมชนว่ามีเหตุการณ์อะไรสำคัญเกิดขึ้นบ้าง และเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด
 - 3.3 สมาชิกกลุ่มช่วยกันรวมเหตุการณ์สำคัญ และช่วงเวลาที่แต่ละคนคิดเป็นของกลุ่ม และช่วยกันคิดว่าเหตุการณ์สำคัญส่งผลกระทบต่อป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ต่อชุมชนอย่างไร
4. เข้ากลุ่มทำกิจกรรม (กลุ่มเดิม) ดำเนินกิจกรรมกลุ่มดังต่อไปนี้
 - 4.1 ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนวาดภาพอดีตและสภาพป่าไม้ของชุมชน ตามมุมมองของตนเองลงในกระดาษ ปูรีฟ
 - 4.2 สมาชิกกลุ่มช่วยกันรวมภาพอดีตของชุมชนของแต่ละคนรวมเป็นภาพใหญ่ของกลุ่ม โดยช่วยกันวาดภาพและระบายสี
 - 4.3 จากภาพสภาพป่าไม้ในอดีตของชุมชนที่สมาชิกกลุ่มช่วยกันวาดขึ้น นำมากำหนดเป็นปัญหาของชุมชน
 - 4.4 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่ม (คนใหม่) นำเสนอภาพของชุมชนที่กลุ่มช่วยกันวาดขึ้น
 - 4.5 จากสภาพการณ์ป่าไม้ของชุมชน นำมากำหนดนำปัญหาของชุมชน โดยเขียนในตารางการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของป่าไม้ที่แจกให้ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อน – หลัง

7. สื่อและอุปกรณ์

- กระดาษปรู๊ฟ
- กระดาษ A4
- 3. ปากกา, ดินสอ
- 4. ยางลบ, ไม้บรรทัด
- 5. สีเมจิก

8. การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลงานของกลุ่ม
4. การอภิปรายและแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

ชุดกิจกรรมที่ 3 ทบทวนสภาพความเป็นจริง : ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราในปัจจุบัน

17.50 – 18.30 น.

1. ระยะเวลา 40 นาที

2. หลักการและเหตุผล

พื้นที่บริเวณรอบเขานอจู้จี้เป็นผืนป่าที่ราบต่ำที่มีนัยสำคัญผืนสุดท้ายในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ถิ่นที่อยู่ประเภทนี้ (ป่าที่ราบต่ำซึ่งมีความสูงไม่เกิน 150 เมตร) แทบที่จะไม่พบในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอื่น ๆ ที่ไทยมีอยู่ทั้งหมด ซึ่งมักจะเป็นที่ป่าเชิงเขาที่สูงชัน เวลส์ (2538), ราวด์ (2531), และอื่น ๆ พบว่ามีนกน้อย 40 ชนิด อีกทั้งพืชและสัตว์อีกหลายชนิดที่เกือบจะมีความจำกัเฉพาะพื้นที่ป่าที่ราบต่ำเช่นนี้เท่านั้น และส่วนใหญ่ของสิ่งมีชีวิตเหล่านี้กำลังตกอยู่ในอันตรายต่อการสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทย

พื้นที่ป่าที่ราบต่ำอื่น ๆ เช่น ที่เขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา และห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ไม่เอื้ออำนวยให้พืชและสัตว์ส่วนใหญ่ของทางภาคใต้ซึ่งเป็น Sundaic affinity (คือพบในคาบสมุทรมมาเลเซีย และในบางส่วนหรือทั้งหมดของเกาะสุมาตรา เกาะชวา และเกาะบอร์เนียว) ดำรงชีวิตอยู่ได้จนกระทั่งท้องคำ (Gurney's Pitta) หนึ่งในสัตว์ที่เป็น Sundaic ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือพบในพื้นที่บริเวณปลายสุดของประเทศพม่า และจังหวัดในบริเวณคาบสมุทรมมาเลเซียในประเทศไทย ระหว่างชุมพรและตรังเท่านั้นจากการสำรวจในปี 2535- 2531 โดยความร่วมมือกับ ICBP (ปัจจุบันรู้จักกันในนาม BirdLife International พบว่าเขานอจู้จี้เป็นพื้นที่สุดท้ายที่มีศักยภาพเอื้ออำนวยต่อการอยู่รอดของนกชนิดนี้ คือมีการพบอาณาเขต (territory) ที่นกออยู่อาศัยรวม 21 เขตในบริเวณ

คลองท่อม เขิงเขานอู้จี้ อำเภอกลองท่อม ในปี 2535 ซึ่งพื้นที่เกือบทั้งหมดนี้อยู่ในเขตของป่าสงวน
บางคราม นอกจากนี้ยังมีอาณาเขตที่อยู่ที่ยังมีอยู่อีก 4 แห่งในเขตป่าสงวนป่าไผ่ – ป่าแก่ง
อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

จนถึงปัจจุบันมีนกอย่างน้อย 308 ชนิดที่ถูกพบที่เขานอู้จี้ ซึ่งมากกว่าบริเวณอื่น ๆ ใน
ภาคใต้ของไทย นอกจากนกแก้วแล้วที่องค์แล้วยังมีนกอื่น ๆ นกปากกบปีกษ์ได้ *Batrachostomus*
stellatus, นกขุนแผนหัวดำ *Harpactes diardii*, นกขุนแผนตะโพกสีน้ำตาล *Harpactes orrhophaeus*,
นกกระเด็นสร้อยคอสีน้ำตาล *Actenoides concretus*, นกเงือกดำ *Anthracoseros malayanus*, นก
โพระดกหลากสี *Megalaima rafflesii*, นกหัวขวานสามนิ้วหลังสีไพล *Dinopium rafflesii*, นกแก้ว
แล้วยักษ์ *Pitta caerulea*, นกปรอดดำปีกขาว *Pycnonotus melanoleucos*, นกกินแมลงหัวแดงใหญ่
Malacopteron magnum, นกจู้เต็นลาย *Kenopia striata*, นกจู้ตีนใหญ่ *Napothera macrodactyla*,
นกกินแมลงตะโพกแดง *Stachyris maculata* นกส่วนใหญ่ที่พบบนพื้นที่จะไม่พบหรือหายากมาก
ในบริเวณอุทยานหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอื่น ๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย

สำหรับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมยังไม่เคยมีการสำรวจอย่างสมบูรณ์ แต่ที่พบ เช่น ค่างแว่นถิ่นใต้
Presbytis obscura, ค่างดำ *Presbytis melalophos*, ลิงกัง *Macaca memestrina*, ลิงเสน *Macaca*
arctoides, ชะนีธรรมดา *Hylobates lar*, พญากระรอกเหลือง *Ratufa affinis*, กระรอกสามสี
Xallosciurus premostii, หมาใน *Cuon alpinus*, หมี่หมา *Helarctos malayanus*, นากเล็กเล็บสั้น
Aonyx cineres, อีเห็นหน้าขาว *Arctogalidia trivirgata*, หมี่ขอ *Arctictis binturong*, เสือไฟ
Catopuma temminckii, กระจงเล็ก *Tragulus javanicus*, เก้ง *Muntiacus muntjak* และ เวียงผา
Capricornis sumatraensis

อีกทั้งแมวลายหินอ่อน *Pardofelis marmorata* และอีเห็นน้ำ *Cynogale bennetti* ก็มีรายงาน
ว่าเคยพบด้วยเช่นกัน ชาวบ้านยังคงรักษากระจงควาย *Tragulus napu* ให้คงมีอยู่อีกด้วย ซึ่งมักพบ
อยู่ตามบริเวณริมฝั่งของลำธารใหญ่หรือฝั่งน้ำในระดับที่ราบต่ำ

เนื่องจากเขานอู้จี้เป็นผืนป่าที่ราบต่ำที่เด่น มีเอกลักษณ์ เราอาจคาดได้ว่าจะเป็นถิ่นที่อยู่
ของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำต่าง ๆ ซึ่งไม่พบหรือหายากในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์
ป่า โดยมากทางภาคใต้ของไทยถึงแม้ว่ายังไม่มีการสำรวจพันธุ์พืชอย่างละเอียด

3.วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของปัญหาป่าไม้สาเหตุของ
ปัญหาป่าไม้ และผลกระทบของปัญหาการลดลงของป่าไม้ร่วมกัน

4. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถระบุสาเหตุการทำลายป่าไม้ในชุมชน ผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. ร่วมกันสรุปสภาพป่าไม้ปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาป่าไม้ในปัจจุบัน
3. สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาป่าไม้ของชุมชนในปัจจุบัน

5. เนื้อหา

1. คำจำกัดความ ทบทวนสภาพความเป็นจริง สภาพป่าไม้ในปัจจุบันของชุมชน ช่วงเวลา เหตุการณ์สำคัญ ผลกระทบ และจัดลำดับสภาพปัญหาตามสภาพความเป็นจริง

2. แนวทางการวิเคราะห์ ทบทวนสภาพความเป็นจริง

คำจำกัดความ

- **ทบทวนสภาพความเป็นจริง** หมายถึง การคิดถึงภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งทั้งในอดีตและในปัจจุบัน ตามมุมมองของแต่ละคนผ่านข้อความและสื่อภาพวาดผ่านกลุ่มในการทบทวนความเป็นมาของท้องถิ่น และอธิบายภาพปัจจุบันร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจสภาพของป่าไม้ในชุมชนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการอนุรักษ์ป่าไม้ต่อไป

- **สภาพป่าไม้ในปัจจุบันของชุมชน** หมายถึง การคิดถึงสภาพความเป็นจริงกับด้านกายภาพของป่าไม้และชีวภาพของป่าไม้ในปัจจุบัน

- **ช่วงเวลา** หมายถึง ระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ ในที่นี้กำหนดใช้พุทธศักราช (พ.ศ.)

- **เหตุการณ์สำคัญ** หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงของป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ของชุมชน

- **ผลกระทบ** หมายถึง ปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงของป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ของชุมชน

- **การคัดเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา** หมายถึง พิจารณาปัญหาตามลำดับก่อน – หลัง โดยอาศัยเกณฑ์ในการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นปัญหาที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เดือดร้อน (ควรเกิน 50%) ให้คะแนนมาก

2. เป็นปัญหาที่แก้ไขแล้วสามารถทำให้ปัญหาอื่นทุเลาลงไปด้วย ให้คะแนนมาก

3. เป็นปัญหาที่รุนแรง จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าหากปล่อยไว้ อาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก (พิจารณาจากความรุนแรงของพื้นที่ประสบปัญหาระยะเวลาที่ประสบปัญหาหรือความถี่ของปัญหาที่เกิดขึ้น) ให้คะแนนมาก

การให้คะแนนมาก – น้อยขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการให้คะแนนสูงสุด – น้อยสุดของแต่ละกลุ่มตามลำดับ

- **แนวทางการวิเคราะห์ทบทวนสภาพความเป็นจริง** หมายถึง สำหรับแนวทางในการวิเคราะห์ทบทวนสภาพความเป็นจริง เป็นการเชื่อมโยงให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้เห็นถึงความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตว่า มีความสัมพันธ์กับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร และให้ค้นพบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ซึ่งนำไปสู่การวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชนของตนต่อไป

ในการทบทวนสภาพความเป็นจริง ประกอบด้วย การทบทวนสภาพความเป็นมาของท้องถิ่น ทำความเข้าใจภาพของเหตุการณ์สำคัญในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือการเปลี่ยนแปลงของป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดีของชุมชน) ในช่วงเวลาต่างกันร่วมกัน ผู้เข้าประชุมต้องช่วยกันค้นหาข้อมูลว่าในช่วงเวลาใด มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นบ้างและส่งผลกระทบต่ออย่างไร เมื่อนำข้อมูลของแต่ละคนมารวมกัน จะทำให้ได้ข้อมูลหลากหลาย และสามารถย้อนดูสาเหตุของปัญหาปัจจุบันว่ามาจากอดีตหรือไม่ และมาจากอะไร และอธิบายภาพปัจจุบันของชุมชนโดยแต่ละชุมชนร่วมกันวาดภาพ เพื่อให้เกิดสื่อให้ชุมชนเข้าใจร่วมกันว่า ชุมชนของตนมีอะไรที่ต้องปรับปรุงหรือต้องแก้ไข เพื่อให้ชุมชนของตนเองนำอยู่ และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่การนำไปกำหนดแนวทางในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ตรงตามความต้องการ และตรงกับสภาพปัจจุบันของชุมชนอย่างแท้จริง

6.กิจกรรม

1. ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม และการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ให้แต่ละชุมชนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 – 10 คน จะได้กลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนแยกย้ายเข้ากลุ่มตามสถานที่ที่กำหนดให้
3. ผู้นำการประชุมให้แต่ละกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่อไปนี้
 - 3.1 ให้สมาชิกในกลุ่มตั้งชื่อกลุ่ม
 - 3.2 ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมองย้อนหลังไปในช่วงชีวิตของตนที่อาศัยอยู่ในชุมชนว่ามีเหตุการณ์อะไรสำคัญเกิดขึ้นบ้าง และเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เขียนลงในกระดาษ ปู่ฟ
 - 3.3 สมาชิกกลุ่มช่วยกันรวมเหตุการณ์สำคัญ และช่วงเวลาที่แต่ละคนคิดเป็นของกลุ่ม และช่วยกันคิดว่าเหตุการณ์สำคัญส่งผลกระทบต่ออารลดลงของพื้นที่ป่าไม้ (ทั้งดีและไม่ดี) ต่อชุมชนอย่างไร

4. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งรวมกันเป็นกลุ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยสรุปเชื่อมโยงกับแนวคิดการ ผู้นำกลุ่มจำเป็นต้องพิจารณาจากคุณสมบัติหลาย ๆ ด้าน เช่น คุณวุฒิ มีลักษณะของผู้นำ มีความเสถียรเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม เป็นต้น

5. เข้ากลุ่มทำกิจกรรม (กลุ่มเดิม) ดำเนินกิจกรรมกลุ่มดังต่อไปนี้

5.1 ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนวาดภาพปัจจุบันของชุมชน ตามมุมมองของตนเองลงในกระดาษ ปู๊ฟ

5.2 สมาชิกกลุ่มช่วยกันรวมภาพปัจจุบันของชุมชนของแต่ละคนรวมเป็นภาพของกลุ่ม โดยช่วยกันวาดภาพและระบายสี

5.3 จากภาพปัจจุบันของป่าไม้ในชุมชนที่สมาชิกกลุ่มช่วยกันวาดขึ้น นำมากำหนดเป็นปัญหาป่าไม้ของชุมชน

5.4 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่ม (คนใหม่) นำเสนอภาพปัจจุบันของชุมชนที่กลุ่มช่วยกันวาดขึ้น

5.5 จากสภาพการณ์ปัจจุบันของชุมชน นำมากำหนดนำปัญหาของชุมชนโดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่แจกให้ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อน – หลัง ด้วยกิจกรรม SWOT

5.6 ผู้นำการประชุมบอกแนวคิดในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาประกอบแผ่นกระดาษปู๊ฟ

5.7 ให้แต่ละกลุ่มประชุมพิจารณาอีกครั้ง โดยใช้กิจกรรม SWOT

7. สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษ ปู๊ฟ
2. กระดาษกิจกรรมการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT และ “ตารางการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา”
4. ปากกา, ดินสอ
5. ยางลบ, ไม้บรรทัด
6. สีเมจิก

8. การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลงานของกลุ่ม
4. การอภิปรายและแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

ชุดกิจกรรมที่ 4 : ป่าไม้ในหมู่บ้านของเราในอนาคต

18.30 – 19.30น.

1. ระยะเวลา 60 นาที

2. หลักการและเหตุผล

การที่ชุมชนมีเป้าหมายที่จะอนุรักษ์ป่าไม้ โดยการคิดและกำหนดสภาพป่าไม้ของชุมชนในอนาคตหรือภาพของชุมชนที่จะพึ่งพาอาศัยป่าไม้อย่างยั่งยืนและพึ่งปรารถนาว่าต้องการให้ป่าไม้เป็นไปในทิศทางใดนั้น จะทำให้มองเห็นภาพป่าไม้ในชุมชนในอนาคตได้ชัดเจนขึ้น จะได้ภาพใกล้เคียงกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแผนเพื่อการดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ให้สมบูรณ์อย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต โดยใช้เกณฑ์ที่เป็นตัวชี้วัดว่าป่าไม้ที่สมบูรณ์เป็นเป้าหมายเพื่อกำหนดโครงการในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าไม้ ให้บรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหวังต่อไป

3.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันกำหนดสภาพป่าไม้ของชุมชนในอนาคตหรือภาพที่พึ่งปรารถนา
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของป่าไม้ของชุมชนในฝัน ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดว่าป่าไม้ของชุมชนมีความสมบูรณ์

4.วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.สามารถระบุภาพป่าไม้ในอนาคตหรือที่พึ่งปรารถนาได้
- 2.ร่วมกันสรุปภาพป่าไม้ในอนาคต หรือภาพที่พึ่งปรารถนา และกำหนดตัวชี้วัดสภาพป่าไม้ของชุมชนได้
- 3.สามารถเปรียบเทียบสภาพป่าไม้ของชุมชนในฝันและสภาพป่าไม้ของชุมชนในปัจจุบันได้

5.เนื้อหา

1. คำจำกัดความ

สภาพป่าไม้ของชุมชนในอนาคต หรือภาพที่พึ่งปรารถนา หมายถึง ภาพป่าไม้ของชุมชนที่ทุกคนต้องให้เกิดขึ้นในอนาคต เกิดจากการคิด จินตนาการหรือวาดฝันขึ้น โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นจริงที่สามารถนำไปกำหนดโครงการหรือกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนต่อไป

2. แนวทางการวิเคราะห์การคิดถึงภาพที่พึงปรารถนา

สำหรับแนวทางในการวิเคราะห์การคิดถึงภาพที่พึงปรารถนา ใช้วิธีการมุ่งให้แต่ละคน คิดถึงภาพที่พึงปรารถนา หรือสภาพป่าไม้ในอนาคต หรือภาพป่าไม้ของชุมชนในฝันตามมุมมอง ของตนและเข้ากลุ่มเพื่อนำเสนอภาพของตนผ่านกลุ่ม เพื่อให้เกิดความหลากหลายของความคิดเห็น มากขึ้น ภาพรวมของทุกคนจะถูกภาพเป็นรวมของกลุ่ม และภาพรวมของกลุ่มจะถูกกำหนดเป็น ตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของป่าไม้ของชุมชนที่ชุมชนตั้งเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางใน การอนุรักษ์ป่าไม้และแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้ของชุมชนในอนาคต

6. กิจกรรม

1. ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และการทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ให้แต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1 ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนวาดภาพสภาพป่าไม้ของชุมชนที่พึงปรารถนา หรือภาพ ป่าไม้ ที่มีการอนุรักษ์ของประชาชนในฝัน ตามมุมมองของตนเองลงใน กระดาษปาร์ฟ

2.2 สมาชิกกลุ่มช่วยกันรวมภาพป่าไม้ของชุมชนในฝันของแต่ละคน รวมเป็นภาพ ของกลุ่ม โดยช่วยกันวาดภาพและระบายสี

2.3 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่ม (คนใหม่) นำเสนอภาพป่าไม้ของชุมชนในฝันที่กลุ่ม ช่วยกันวาดขึ้น

2.4 ผู้วิจัยอธิบายความหมายของตัวชี้วัดความน่าจะเป็นของสภาพป่าไม้ของชุมชน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2.5 จากภาพป่าไม้ของชุมชนในฝันที่สมาชิกกลุ่มช่วยกันวาดขึ้น นำมากำหนดเป็น ตัวชี้วัดสภาพป่าไม้ของชุมชน

2.6 นำตัวชี้วัดสภาพป่าไม้ที่สมบูรณ์ของชุมชน เขียนลงในกระดาษแสดงการ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาพป่าไม้ของชุมชนในฝัน และภาพป่าไม้ในปัจจุบันของชุมชน ที่แจกให้

3. ผู้วิจัยสรุปให้แนวคิดภาพป่าไม้ในฝันของชุมชนว่าจะเป็นจริงได้นั้น จำเป็นต้องอาศัย พลังความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญที่จะนำภาพในฝันที่ร่วมกันวาดขึ้นมา นำไปปฏิบัติ

7. สื่อและอุปกรณ์

1. แผ่นโปรเตอร์
2. กระดาษปาร์ฟ

3. กระดาษ เอ 4 “แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาพชุมชนในพื้นที่และ
4. ภาพปัจจุบันของชุมชน”
5. ปากกา , ดินสอ
6. ขางลบ , ไม้บรรทัด

8. การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลงานของกลุ่ม
4. การอภิปรายและแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

ชุดกิจกรรมที่ 4 : ภาพรวมป่าไม้ของหมู่บ้านในอนาคต

17.50 – 18.30 น.

1.ระยะเวลา 40 นาที

2.หลักการและเหตุผล

ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่มีหลายแนวทาง ถ้าสามารถเห็นแนวทางเลือกที่หลากหลายจะทำให้ประสิทธิภาพดีขึ้น ก่อนกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน จะต้องแสวงหาทางเลือกให้รอบด้าน ทั้งทางเลือกด้านเทคโนโลยี ทางเลือกในการระดมทุน ทางเลือกในการระดมความร่วมมือของชุมชน และทางเลือกในการจัดการ ทางเลือกที่หลากหลายนี้ ถ้าขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนก็ยากที่ชุมชนจะพัฒนาและแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชนให้สำเร็จลงไปได้

3.วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชน
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำความรู้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกทางเลือกในการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชนได้
2. ร่วมกันอภิปราย เลือกแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.เนื้อหา

1. แนวความคิดการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน และการอนุรักษ์ป่าไม้
2. แนวคิดการอนุรักษ์ป่าไม้แบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาอาชีพที่ไม่ทำลายป่าไม้

3. แนวทางการแสวงหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าของชุมชน

สำหรับแนวทางในการแสวงหาทางเลือกในกิจกรรมนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมจะได้ร่วมกันค้นหาทางเลือกในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน โดยเริ่มจากการได้ฟังแนวคิดการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและการจัดการป่าไม้และแนวคิดการอนุรักษ์แบบประชาชนมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน โดยเชื่อมโยงเข้ากับการพัฒนาอาชีพและแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดแนวคิด มีความรู้ความเข้าใจที่หลากหลายขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การระดมความคิดร่วมกันหาแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนที่เป็นไปได้มากที่สุด และเหมาะสมที่สุดของแต่ละปัญหา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นสำคัญ

6. กิจกรรม

1. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งเป็นกลุ่ม
2. ผู้นำการประชุมกล่าวถึงประวัติชุมชนและการจัดการป่าไม้ที่ผ่านมา
3. ผู้นำการประชุมสรุปผลของกิจกรรมที่ได้จากการทบทวนสภาพป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่ ภาพปัญหาปัจจุบันของหมู่บ้าน สรุปลงในกระดาษปรีฟ อธิบายสภาพปัจจุบันของแต่ละหมู่บ้าน และความคิดถึงภาพที่พึงปรารถนาของแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่ ภาพชุมชนในฝันหรือภาพชุมชนพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

4. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมดูภาพแล้วแสดงความคิดเห็น หลังจากนั้นวิทยากรสรุปให้ทุกคนฟังว่า การที่แต่ละคนมีความคิดและประสบการณ์แตกต่างกันมาทำกิจกรรมร่วมกัน จะต้องระดมความคิดร่วมกัน จะพบว่าแต่ละคนก็มีมุมมองไม่เหมือนกัน เช่น กิจกรรมการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาดังนั้น เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยของกลุ่ม จึงควรให้ความสำคัญกับการรวมความคิดให้เป็นหนึ่งเดียวในความแตกต่างในความคิดเห็นของผู้อื่น และรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน

5. แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนเข้ากลุ่มตามที่ตนสังกัดอยู่ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

6. ผู้นำการประชุมให้แนวคิด “ฝันให้ไกลไปให้ถึง” กับ “ฝันอย่างไรให้ทำวันนี้ – พรุ่งนี้ได้” ก่อนที่จะให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดแสวงหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชน

7. สื่อและอุปกรณ์

1. สีเมจิก
2. กระดาษ ปรีฟ

8. การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม

2. การนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลงานของกลุ่ม
4. การซักถามและการตอบคำถาม

ชุดกิจกรรมที่ 6: กำหนดแผนปฏิบัติการและ กิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้

18.30 – 19.30 น

1. ระยะเวลา 90 นาที

2. วิธีการ

1. คิดคนเดียว โดยให้ผู้ร่วมประชุมแต่ละคนวาดภาพสะท้อนความเป็นจริงของการอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชนในปัจจุบันตามที่ตนเห็นลงในกระดาษปรีฟ

2. กิดร่วมกันในกลุ่มย่อย (ตามกลุ่มอาชีพ) เมื่อแต่ละคนได้วาดภาพแล้วก็เอาภาพหรือข้อความของแต่ละคนมาดูร่วมกันในกลุ่มเล็ก เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นสภาพความเป็นจริงของการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนในปัจจุบัน โดยให้โอกาสทุกคนได้อธิบายภาพของตนเอง ส่วนคนอื่น ๆ รับฟังให้เกิด ใจ รัก ความเป็นมิตร เห็นคุณค่าของคน (APPRECIATION) ให้ความสำคัญกับทุกคนเท่า ๆ กันเข้าใจ เห็นใจ กรุณา ถ้าไม่เข้าใจถามได้แต่ไม่วิจารณ์ ไม่ได้แย้ง ใครมีความเห็นแตกต่างกันก็ไม่ใช่ไร ให้ยอมรับกันไว้ก่อนว่ามีความเห็นที่ต่างกันได้ เป็นการใช้พลังเมตตา โดยพยายามที่จะเข้าใจคนอื่นว่าเขามองความจริงในปัจจุบันเป็นอย่างไร ให้โอกาสทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ครอบงำ

3. สรุปเป็นภาพเดียวกัน โดยใช้กระดาษแผ่นใหญ่ การรวมภาพนี้ต้องมีการปรึกษาหารือกัน โดยเอาส่วนที่เหมือนกันใส่รวมกัน ส่วนที่ไม่เหมือนกันถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สำคัญก็ตัด แต่ถ้ามีบางคนเห็นด้วยว่ายังสำคัญอยู่ก็คงไว้ แล้วจึงสรุปเขียนเป็นภาพรวมที่สะท้อนลักษณะเด่น ๆ ร่วมกันของคนกลุ่ม

4. นำภาพที่สรุปได้เสนอในกลุ่มใหญ่ และอภิปรายร่วมกัน

ชุดกิจกรรมชุดที่ 7 : การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมและโครงการ

19.30 – 19.50น.

1. ระยะเวลา 80 นาที

2. หลักการและเหตุผล

ในการกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน เพื่อให้บรรลุภาพที่พึงปรารถนานั้น จำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงความต้องการร่วมกัน

ในการกำหนดแนวทางที่จะบรรลุถึงตัวชี้วัดป่าไม้ที่สมบูรณ์ของชุมชน ที่ร่วมกันกำหนดขึ้นและเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดดังกล่าว ความคิดของทุกคนจะนำไปพิจารณาร่วมกัน จนกระทั่งได้แนวทางที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่าสำคัญที่สุด ดีที่สุด ของแต่ละโครงการที่จะนำไปกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนในอนาคตให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

3. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกองค์ประกอบของแผนปฏิบัติการและเขียนโครงการได้
2. ร่วมกันวางแผน และกำหนดรายละเอียดของโครงการที่จะนำไปปฏิบัติได้

4. เนื้อหา

1. คำจำกัดความ

แผนปฏิบัติการ หมายถึง แผนงานที่ผู้นำและคนในชุมชน ร่วมกันกำหนดรายละเอียดของแผนโครงการ และตั้งใจที่จะนำไปดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้และแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ของชุมชนให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ

2. แนวทางการกำหนดแผนปฏิบัติการ

ในการกำหนดแผนปฏิบัติการของแต่ละโครงการ จำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบของแผน เพื่อให้แผนดังกล่าวสนองต่อการอนุรักษ์ป่าไม้และแก้ไขปัญหาการทำลายป่า และเป็นแผนปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ

ในการวางแผนเพื่อปฏิบัติการใด ๆ ก็ตามต้องกระทำด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล โดยทั่วไปการวางแผนอย่างมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. ต้องมีวัตถุประสงค์ที่สมบูรณ์และชัดเจน สามารถปฏิบัติและวัดผลได้เหมาะสมกับเวลางบประมาณ อยู่ในขอบเขตของนโยบายที่วางไว้ และจงใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสนใจและเต็มใจทำงาน
2. ต้องมีนโยบายกว้าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานรองรับ และสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน
3. ต้องมีการจัดกระบวนการ คือ การจัดสรรการทำงานให้เพียงพอเหมาะสมทั้งคนงบประมาณ วัตถุประสงค์และเวลา เป็นต้น และผู้วางแผนต้องตอบคำถาม 5 ข้อ ได้เสนอว่า จะทำอย่างไร ทำทำไม ใครจะทำ ทำอย่างไร และทำที่ไหน นั่นคือ การวางแผนงานจะต้องมีรายละเอียดกำหนดไว้เท่าที่จะทำได้นั่นเอง (ทำแล้วสามารถนำไปปฏิบัติทันที)
4. ต้องกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน
5. ต้องวางมาตรการเพื่อประเมินผลงานเอาไว้อย่างชัดเจน

การกำหนดแผนปฏิบัติการ (กรอบพิจารณาโครงการ)

1. ชื่อโครงการ
2. ผู้เสนอโครงการ (ใคร/หน่วยงานใด)
3. หลักการและเหตุผล (เหตุผลที่ทำ)
4. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย
5. วิธีการดำเนินการ
6. กำหนดเวลา (จะทำเมื่อไร)
7. สถานที่ดำเนินการ
8. งบประมาณ (บุคลากร งบประมาณ ใช้เท่าไร)
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ (ใคร/หน่วยงานใด)
10. ผู้ให้ความร่วมมือ/ที่ปรึกษาโครงการ (ใคร/หน่วยงานใด)
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ทำแล้วได้ประโยชน์อะไร)

ดังนั้น ก่อนที่จะกำหนดแผนปฏิบัติการ ทุกคนควรทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบของแผนก่อน เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณา

สำหรับแนวทางในการกำหนดแผนปฏิบัติการในกิจกรรมนี้ ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มเพื่อกำหนดแผนงานโครงการ (แผนปฏิบัติการ) ตามที่กลุ่มสนใจ โดยสมาชิกกลุ่มจะต้องช่วยกันระดมความคิดและสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม ตามกรอบพิจารณาโครงการ โดยมุ่งให้แผนปฏิบัติการดังกล่าวชุมชนสามารถนำไปใช้ในการอนุรักษ์ป่าไม้และดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าลายป่าไม้ในชุมชนให้เป็นรูปธรรมต่อไป

5 กิจกรรม

1. ผู้นำการประชุมบรรยายเรื่อง องค์ประกอบของแผนและการเขียนแผนประกอบ
2. ให้แต่ละกลุ่ม ระดมความคิดร่วมกันจัดทำแผนงานโครงการตามกรอบพิจารณาโครงการที่กำหนดให้ เขียนลงในกระดาษปรีฟ
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอรายละเอียดของแผนปฏิบัติการหรือโครงการ

6.สื่อและอุปกรณ์

กระดาษ ปรีฟ

2. สีเมจิก
3. บอร์ด

7.การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

2. การนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่ม

3. ผลงานของกลุ่ม

แสวงหาผู้รับผิดชอบ คือ ยอมรับและทำงานร่วมกันโดยนำเอาโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มาสู่การปฏิบัติ และจัดกลุ่มผู้ดำเนินการซึ่งจะรับผิดชอบโครงการโดยขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย

C1 : การแบ่งความรับผิดชอบ

C2 : การตกลงในรายละเอียดของการดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติ

นอกจากนี้ผลลัพธ์ได้จากการประชุม คือ

- (1) รายชื่อกิจกรรม หรือ โครงการที่กลุ่ม องค์กรชุมชนดำเนินการได้เอง ภายใต้ความรับผิดชอบ และเป็นแผนปฏิบัติการของหมู่บ้าน ชุมชน
- (2) กิจกรรม โครงการที่ชุมชน หรือองค์กรชุมชน เสนอขอรับการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่ทำงาน หรือสนับสนุนชุมชน
- (3) รายชื่อกิจกรรมโครงการที่ชาวบ้านต้องแสวงหาทรัพยากรและประสานความร่วมมือจากภาคีความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งภาครัฐหรือองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น

ชุดกิจกรรมที่ 8: กำหนดแผนปฏิบัติการ

21.00 – 21.30 น.

1.ระยะเวลา 80 นาที

2. หลักการและเหตุผล

สิ่งที่ได้ในช่วงตอนสุดท้ายของกระบวนการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน คือการจัดทำแผนปฏิบัติการ หลังจากที่ทุกคนได้ตัดสินใจในเลือกที่จะรับผิดชอบต่อความร่วมมือในโครงการที่จะมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้แล้วนั้น จำเป็นที่ต้องวางแผนกำหนดรายละเอียดของโครงการดังกล่าวให้ชัดเจนว่าจะทำอะไร มีหลักการและเหตุผลอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร มีวิธีการหรือขั้นตอนในรายละเอียดอย่างไร มีกำหนดเวลาอย่างไร ทำที่ไหน ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครให้ความร่วมมือ ใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายเท่าไร และที่สำคัญแผนปฏิบัติการจะไม่ใช่เป็นเพียงกระดาษแผ่นหนึ่งเท่านั้น ถ้าผู้ที่วางแผนและผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบได้ร่วมมือกันนำแผนปฏิบัติการไปดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

3.วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดทักษะในการทำแผนปฏิบัติการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน

4.วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร่วมกันกำหนดโครงการ เพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนในอนาคต
2. ร่วมกันกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนของแต่ละโครงการได้

5.เนื้อหา

1. คำจำกัดความ

การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ หมายถึง การพิจารณาโครงการตามลำดับก่อน – หลัง โดยอาศัยเกณฑ์ในการคัดเลือก และจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

2. แนวทางการกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน

สำหรับวิธีการกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน ในกิจกรรมนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องช่วยกันระดมความคิด เสนอโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาที่ชุมชนต้องการแก้ไขเร่งด่วนที่สุด ถ้ากรณีมีผู้เสนอชื่อโครงการมากกว่าหนึ่งโครงการ ก็ให้คัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ หลังจากนั้นกำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ในการอนุรักษ์ป่าไม้ของแต่ละโครงการ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการ อนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนในอนาคตต่อไป

6.กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนเข้ากลุ่มตามที่ตนสังกัดอยู่แบ่งเป็น 4 กลุ่ม
2. ผู้นำการประชุมให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันระดมความคิด เสนอชื่อโครงการที่กลุ่มคิดว่าต้องการนำไปดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน โดยเร่งด่วนที่สุด และกำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าไม้ที่จะนำไปใช้ในโครงการ โดยนำแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนร่วมกันกำหนดขึ้นในกิจกรรมที่ 6 มาพิจารณาร่วมกัน เขียนลงในกระดาษปรีฟต์ตัวแทนกลุ่ม (คนใหม่) นำเสนอชื่อโครงการของกลุ่ม และแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้

7.สื่อและอุปกรณ์

1. สีเมจิก
2. กระดาษ ปรีฟต์
3. ปากกา

8.การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานวิจัยของกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลงานของกลุ่ม

ชุดกิจกรรมที่ 9 : รายงานแผนปฏิบัติการ

21.10 – 21.30 น.

1.ระยะเวลา 80 นาที

2.หลักการและเหตุผล

ในขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม คือขั้นกำหนดความสัมพันธ์ เป็นขั้นตอนที่สำคัญเช่นกันที่ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องทำความเข้าใจร่วมกันถึงการดำเนินงานกลุ่มที่ดำเนินไปได้ด้วยดีนั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนทุกคนในกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมร่วมกัน ตามการประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC เนื่องจากทำให้ทราบถึงปัญหาในชุมชนได้เรียนรู้การทำงานกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดประสบการณ์และฝึกทักษะในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน รวมทั้งการกำหนดข้อผูกพันให้แก่ตนเอง เพื่อให้เกิดการกระทำอันจะนำไปสู่การบรรลุตามแผนที่วางไว้ในที่สุด

3.วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อสังเคราะห์การบรรลุความคาดหวังจากการประชุมกลุ่ม
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสร้างพันธะสัญญาที่จะนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

4.วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถอธิบายความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ได้
2. สามารถบอกถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการประชุมกลุ่มได้

5.เนื้อหา

การสรุปขั้นตอนต่าง ๆ ของการประชุมกลุ่ม ตามการประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC

6.กิจกรรม

1. ผู้นำการประชุมสรุปขั้นตอนต่าง ๆ ของการประชุมทั้ง 2 วัน เชื่อมโยงกับกระบวนการ AIC และนำแนวทางการทำงานร่วมกันของชุมชน ทำให้กิจกรรมกลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี การทำงานจึงต้องทำงานเป็นทีม เมื่อรวมกลุ่มกัน รวมความคิดเห็นได้ข้อสรุปแล้ว ต้องขยายผลออกไป

ยังกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือ ความร่วมมือและการสนับสนุน เพื่อให้ภาพฝันหรือโครงการที่ร่วมกันกำหนดขึ้นมาเป็นจริง

2. ทีมวิจัยและผู้วิจัย กล่าวถึงความรู้สึกรู้สึกและความประทับใจในการประชุมปฏิบัติการครั้งนี้

2.1 ใช้แกนกระดาษพันด้วยกระดาษที่เขียนคำถามต่าง ๆ ที่ต้องการทราบจาก

ผู้เข้าร่วมประชุม โดยไม่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นคำถามต่าง ๆ เช่น

- ท่านได้อะไรจากการประชุมครั้งนี้ เช่น สิ่งที่น่าประทับใจต่อเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นไปตามที่ท่านคาดหวังไว้หรือไม่

- ท่านจะนำผลจากการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้ในชุมชนอย่างไร

- ท่านจะดำเนินการอย่างไรให้ผลการประชุมนี้ถูกนำไปปฏิบัติได้จริง

- ท่านจะดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชนของท่านอย่างไรต่อไป

3. ให้ประธานชุมชนของแต่ละชุมชนกล่าวถึงสิ่งที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ และคาดว่าจะนำโครงการที่ร่วมกันกำหนดขึ้นไปดำเนินการเมื่อไร

4. ผู้วิจัยนัดหมายกับประธานชุมชนเพื่อเข้าไปประเมินผล และติดตามผล

5. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งเป็นรูปตัวยู ผู้วิจัยกล่าวรายงานผลการประชุมตลอดระยะเวลา 2 วัน และกล่าวเชิญประธานปิดการประชุมปฏิบัติการ

7. สื่อและอุปกรณ์

1. ภาพวาด “ภาพปัจจุบันของชุมชน” และ “ภาพชุมชนในฝัน” ของแต่ละกลุ่ม
2. กระดาษปรู๊ฟ

8. การประเมินผล

1. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม

1. ขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation หรือ A)

1 การทบทวนสภาพความเห็นจริง (A)

1.2 การทบทวนสภาพปัจจุบัน

1.2.1 กลุ่ม รักรักษ์ป่า (หมู่ 1, 2)

1.2.2 กลุ่ม อนุรักษ์ป่า (หมู่ 4 , 5)

1.2.3 กลุ่ม รวมน้ำใจ (หมู่ 6 , 7)

1.3 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

1.4 การคิดถึงภาพที่พึงปรารถนา (A 2)

1.5 การกำหนดตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของป่าไม้

2.ภาพรวมป่าไม้ของชุมชน ในปัจจุบัน (A 1)

3.ภาพรวมป่าไม้ของชุมชนมีถึงปรารถนา (ภาพในฝัน) (A 2)

2.ขั้นตอนในการสร้างแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ (Influence หรือ I)

1. ทางเลือกในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน (I1)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรักรักษ์ป่า (หมู่ที่ 1, 2)

โครงการปลูกพืชผสมผสาน

1. กลุ่มความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชนอนุรักษ์
2. ลดการบุกรุกทำลายป่าและสร้างแหล่งเรียนรู้
3. เพิ่มความมั่นคงทางด้านการนำพืชผักพื้นบ้านมาเป็นอาหาร

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอนุรักษ์ป่า (หมู่ 4, 5)

โครงการสมุนไพรรักษาสุขภาพ

1. อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ของชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านสมุนไพร
2. เผยแพร่และถ่ายทอดภูมิปัญญาในเรื่องสมุนไพรให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น
3. เพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนและชุมชนโดยให้มีอยู่ในท้องถิ่น

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรวมน้ำใจ (หมู่ที่ 6, 7)

โครงการพัฒนาชุมชนอนุรักษ์ป่า

1. รักษาป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์และยั่งยืนจำนวน 200 ไร่
2. ใช้ป่าชุมชนอนุรักษ์เป็นแหล่งเรียนรู้
3. ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอนุรักษ์ไม่อย่างยั่งยืน

2. แนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชน (I 2)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรักษ์ป่า (บ้านบางครามเหนือและบ้านบางเตียว)

เสนอโครงการ ปลูกพืชผสมผสาน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอนุรักษ์ป่าพื้นบ้าน (บ้านคลองท่อมเหนือ บ้านบางครามและบ้านไสร์)

เสนอโครงการ สมุนไพรเพื่อสุขภาพ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรวมน้ำใจ (บ้านนิคมหน้าเขา และบ้านหน้าถ้ำ)

เสนอโครงการ การพัฒนาป่าชุมชนอนุรักษ์

3. ขั้นตอนการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ (Control หรือ C)

การกำหนดแผนปฏิบัติการ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรักษ์ป่า

โครงการปลูกป่าพืชผสมผสาน

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากกระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมมีการทำการเกษตรแบบดั่งผลาญ ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงทางกลุ่มได้เห็นผลกระทบอย่างชัดเจน จึงมีแนวคิดในการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนตลอดไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ
2. เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางด้านอาหารและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน
3. เพื่อลดการบุกรุกทำลายป่าไม้และสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3.เป้าหมาย

1. มีป่าไม้ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น 20 ไร่
2. ทุกครัวเรือนในชุมชนมีการปลูกพืชผสมผสานไม่น้อยกว่า 60 ครัวเรือน
3. มีแหล่งเรียนรู้จำนวน 10 แหล่งในชุมชน
4. เป็นแบบอย่างให้กับชุมชนอื่น ๆ

4.วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	2546					
		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.	สำรวจข้อมูลจำนวนพืชที่ปลูกในแปลงเกษตรของสมาชิก	7-9					
2.	รวบรวมและศึกษาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	7-20					
3.	เตรียมดินกล้าไม้ / สะสมพันธุ์พืช	10-20					
4.	ปลูก / ดูแลรักษา		5	15			
5.	เก็บข้อมูล / บันทึกข้อมูล	5					
6.	ติดตามผล / ประเมินผล	5					30
7.	สรุปผล / เสนอแนะแก้ไข						30
8.	ส่งเสริมและกลุ่มเครือข่ายให้เป็นกลุ่มแกนนำ						1-3

5.ระยะเวลาในการดำเนินการ

1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2546

6.สถานที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ 1 บ้านบางครามเหนือ, หมู่ที่ 2 บ้านในเดียว

7.งบประมาณ

1. ค่าถุงดำเพาะกล้าไม้ “2 X 5”	3,000	บาท
2. ซาเรน ขนาด 200 ตารางเมตร	1,300	บาท
3. ค่าศึกษาอุทยาน 2 ครั้ง	2,000	บาท

4. ค่าจัดเอกสารเผยแพร่	700	บาท
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	7,000	บาท

8.ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายวิชาญ	ทองด้วง	ประธาน
2. นายสมพงศ์	ทับไทร	รองประธาน
3. นายสวาท	เดือนเพ็ญ	เลขา
4. นายปรีชา	ไหมสีทอง	เหรัญญิก
5. นายสุรัตน์	แก้วพลอย	กรรมการ
6. นายเฉลียว	หนูรุ่ง	กรรมการ
7. นายประเสริฐ	ทองเยาว์	กรรมการ

9.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองท่อมเหนือ
2. สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม
3. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่
4. สำนักงานป่าไม้จังหวัดกระบี่

10.ผลคาดว่าจะได้รับ

1. มีความหลากหลายทางชีวภาพของสมาชิกพืชจำนวน 60 ชนิด
2. กลุ่มแกนนำมีอาหารบริโภคตลอดปี
3. มีรายได้เพิ่มขึ้น ประมาณ 30 % ของรายได้เดิม
4. ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น
5. มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มขึ้นประมาณ 15 แปลง

11.ปัญหาและอุปสรรค

1. ภัยแล้ง
2. งบประมาณสนับสนุน

12.แนวทางแก้ไข

1. สร้างแหล่งน้ำที่สะอาดของหมู่บ้าน / คริวเรือน
2. ขุดลอกคลองเพิ่มเติม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอนุรักษ์ป่าพื้นบ้าน

โครงการสมุนไพรรักษาสุขภาพ

1. หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทุกชนิด พืชหลายชนิดมีคนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นวัชพืชที่ต้องกำจัด บางชนิดที่รู้ว่ามิใช่ประโยชน์ แต่ก็มองข้ามและยังถูกทำลาย โดยเฉพาะพืชที่อยู่ในแปลงเกษตรเชิงเดี่ยว ความเป็นจริงแล้วหากเผยแพร่ให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาให้รู้ถึงประโยชน์อย่างแท้จริง พืชทุกชนิดมีประโยชน์ต่อเราทั้งหมด ทั้งเป็นอาหาร ยารักษาโรค การใช้สอย และบำรุงสุขภาพ

เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาเรื่องพืชผักพื้นบ้านด้านสมุนไพรรวมทั้งสร้างตัวชี้ชัดถือให้เกิดการยอมรับตามความเป็นจริงให้มากขึ้นกับตัวบุคคลโดยทั่วไป ในรูปแบบของการแปรรูปเป็นน้ำดื่มสมุนไพรรักษาสุขภาพและการแปรรูปเป็นสูตรยาสมุนไพรรักษาโรค โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ภายในพื้นที่มาก ส่วนประกอบการดำเนินการโดยการนำภูมิปัญญาที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น ด้านสมุนไพรรักษาสุขภาพจากพืชผักพื้นบ้านเท่ากับได้เพิ่มมูลค่าให้กับพืชผักพื้นบ้านและคนรู้จักให้พืชผักพื้นบ้านให้เกิดประโยชน์อย่างรู้คุณค่า

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดภูมิปัญญาเรื่องการใช้สมุนไพรรักษาสุขภาพในท้องถิ่น
2. เพื่ออนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้เพื่อสงวนพืชผักพื้นบ้านที่เป็นประโยชน์ทางด้านสมุนไพรรักษาสุขภาพให้มากที่สุด
3. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนและชุมชน

3. เป้าหมาย

1. มีพื้นที่ป่าไม้เพื่อสะสมพืชสมุนไพรรักษาสุขภาพไม่น้อยกว่า 200 ไร่ และมีจำนวน 108 ชนิด
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรรักษาสุขภาพไทยใช้ในการพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น

4.วิธีการดำเนินงาน

ลำดับ	กิจกรรม	2546					
		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.	สำรวจพืชสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน	2-5					
2.	ประชุมวางแผนการดำเนินการ	7-8					
3.	สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์สมุนไพรในท้องถิ่น	8-20					
4.	ดำเนินงานตามแผนภูมิปัญหา กิจกรรมที่ 1 ชวนเพื่อน : เทียวป่า กิจกรรมที่ 2 นำยามาฝาก กิจกรรมที่ 3 ห้ามถางห้ามถาก กิจกรรมที่ 4 บริจาคพืชพันธุ์ กิจกรรมที่ 5 ร่วมกันอนุรักษ์ป่า	7-30 7-30 7-30					
5.	ศึกษาดูงาน		24	5			
6.	นำพืชสมุนไพรทุกแปลงที่มีอยู่ในพื้นที่มาแปรรูป เป็นน้ำดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพและรักษาโรค			10			31
7.	เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบคุณภาพ			10			31
8.	ประชาสัมพันธ์			10			31
9.	วางแผนการตลาด	30					31
10.	ติดตามผลและประเมินผล	2					31
11.	สรุปผล เสนอแนะและแก้ไข	2					31
12.	นำเสนอโครงการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทั่วไป					25	31

5.ระยะเวลาดำเนินการ

1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2546

6.สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 4 บ้านบางคราม, หมู่ที่ 5 บ้านไสไร่

7.งบประมาณ

1. ค่าถุงดำ	500	บาท
2. ค่าท่อน้ำ	1,200	บาท
3. ถุงบรรจุน้ำสมุนไพรมะนาว	4,000	บาท
4. ฉลาก	1,000	บาท
รวมค่าใช้จ่าย	6,700	บาท

8.ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายสำราญ บุญส่ง
2. นางบุญถิ่น สกุลสวน
3. นางบุญถิ้อ รักทอม
4. นางเกาพิญ นาสวน
5. นางเสถียร เกิดทรัพย์
6. นายจอห์น ทับไทร
7. นายทองแก้ว ชนะเมือง

9.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาชุมชนอำเภอคลองท่อน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองท่อมเหนือ
3. สำนักสาธารณสุขจังหวัด กระบี่
4. สำนักสาธารณสุขจังหวัด กระบี่
5. อุตสาหกรรมจังหวัดกระบี่
6. พาณิชย์จังหวัดกระบี่

10.การประเมินผล

1. เกิดการยอมรับการใช้สมุนไพรมะนาว
2. พื้นที่ป่าไม้ไม่ถูกทำลายและมีความสมบูรณ์มากขึ้น
3. มีสายพันธุ์พืชสมุนไพรมะนาวเพิ่มมากขึ้น

11.ผลคาดว่าจะได้รับ

1. เกิดการยอมรับการใช้สมุนไพร
2. สมาชิกภายในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. พื้นที่ป่าไม้ในชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น
4. มีสายพันธุ์พืชสมุนไพรมากขึ้น

12.ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

1. ผลผลิตอาจไม่ได้รับการยอมรับจากกระทรวงสาธารณสุข
2. ขาดความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์บางชนิด
3. ขาดความรู้ในเรื่องสมุนไพรบางชนิด
4. ขาดความรู้ในเรื่องกระบวนการการผลิต

13.แนวทางการแก้ปัญหา

1. ศึกษาดูงาน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้ประเด็นต่อไปนี้
 - ชนิดของสมุนไพร
 - กระบวนการผลิต
3. จัดหาแหล่งเงินทุน โดยคณะกรรมการกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรวมน้ำใจ

โครงการพัฒนาป่าชุมชนอนุรักษ์

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากป่าชุมชนอนุรักษ์ได้เสื่อมโทรมจากการบุกรุกของชาวบ้านเพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้น ทางชุมชนเช่นเห็นว่าสมควรที่จะพัฒนาให้ป่าชุมชนอนุรักษ์ให้อุดมสมบูรณ์ และยั่งยืนตลอดไป เพื่อที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศน์ของป่าไม้และชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากป่าได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาป่าให้อุดมสมบูรณ์และยั่งยืน จำนวน 250 ไร่
2. เพื่อที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศน์จากป่าชุมชน
3. เพื่อชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอนุรักษ์ได้อย่างยั่งยืน

3. เป้าหมาย

เพื่อให้ป่าชุมชนอนุรักษ์จำนวน 200 ไร่ มีปริมาณของพันธุ์สัตว์เพิ่มมากขึ้นและเกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างยั่งยืน

4. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	2546							
		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
1.	สำรวจแนวเขตป่าชุมชนอนุรักษ์ในชุมชน	2-4							
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน	5							
3.	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		7-8						
4.	ปฏิบัติตามแผนการอนุรักษ์ป่าชุมชน								
	- กิจกรรมที่ 1 เดินแนวเขต	2-4							
	- กิจกรรมที่ 2 จัดหาพรรณไม้	5							
	- กิจกรรมที่ 3 ปลูกป่าตามแผนผัง		22						

ลำดับ	กิจกรรม	2546							
		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
	- กิจกรรมที่ 4 จัดผู้รับผิดชอบ - กิจกรรมที่ 5 จัดแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมที่ 6 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	2-4							
			13				30		
			22				30		
5.	ติดตามผลและประเมินผล	1					30		
6.	สรุปผล					1		28	
7.	เสนอแนะและแก้ไข					1		28	
8.	เสนอโครงการให้หน่วยงานเกี่ยวข้องและชุมชน ดำเนินการต่อไป							15-28	

5.สถานที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ 6 บ้านนิคมหน้าเขา และหมู่ที่ 7 บ้านหน้าถ้ำ

6.งบประมาณ

1. ค่าสำรวจพื้นที่	5,000	บาท
2. ค่าจัดการประชุม	1,000	บาท
3. ค่าอุปกรณ์ – วัสดุพืชพรรณ	3,000	บาท
รวมค่าใช้จ่าย	10,000	บาท

7.ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายชูศักดิ์	ราตรี	ประธาน
2. นายสุภาพ	ภูทับคม	รองประธาน
3. นายถาวร	สร้างเสริม	เลขา
4. นางจินดانا	สุพรรณพงษ์	เหรัญญิก
5. นายประเสริฐ	แสงวิมาณ	ประชาสัมพันธ์
6. นายพรเทพ	อาดำ	กรรมการ
7. นายมนูญ	เลาะคำ	กรรมการ
8. นางรำไพ	เรียมดี	กรรมการ
9. นางรัตนาภรณ์	แสงศรี	กรรมการ

10. นางมยุรี

หมัดชาและ

กรรมการ

8.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. อบต. คลองท่อมเหนือ
2. ป่าไม้จังหวัดกระบี่
3. นิคมสหกรณ์คลองท่อม
4. สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกระบี่
5. สำนักงานเกษตรคลองท่อม
6. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่
7. กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น
8. สำนักงานอุทยานชาติ

9.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ป่าชุมชนอนุรักษ์มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นในชุมชนจำนวน 200 ไร่
2. ชุมชนได้ใช้สอยประโยชน์จากป่าที่มีความสมบูรณ์ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิต จำนวน 110 ชนิด
3. ใช้พื้นที่ป่าเขาไฟไหม้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศน์ จากป่าชุมชนจำนวน 5 แห่ง

10.ปัญหาและอุปสรรค

การแบ่งเขตแดนไม่ชัดเจน

อำนาจการตัดสินใจของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่นไม่ชัดเจน

กลุ่มดำเนินการมีข้อจำกัด

- เวลาไม่เพียงพอ
- การสื่อสารมีน้อย
- ชุมชนขาดความรู้เรื่องป่าชุมชนและการอนุรักษ์

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจ เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้

โดยใช้กระบวนการ AIC: กรณีศึกษา ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่

1. เพศ (✓)ชาย
()หญิง
2. อายุ 50 ปี
3. สถานภาพ สมรส
4. ระดับการศึกษา ป.4
5. นับถือศาสนา พุทธ
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน
7. อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้เป็นเวลา 30 กว่าปี
8. อาชีพ ทำสวน
9. เอกสารสิทธิ์การได้มาของที่ดิน โฉนด กสน.3
10. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอะไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
11. ปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีอะไรบ้างและแก้ไขอย่างไร
.....
.....
.....
.....
12. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานอนุรักษ์ป่าไม้ในหมู่บ้านของท่านและท่านให้ความช่วยเหลืออย่างไร
หน่วยงานราชการ
.....
.....
.....
หน่วยงานเอกชน

-

 13. กิจกรรมที่ท่านปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติติดต่อกมาเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปีมีอะไรบ้าง

.....

14. ท่านเคยเป็นสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอะไรบ้าง

.....

15. ท่านได้ประโยชน์จากการร่วมทำกิจกรรมกลุ่มอย่างไรบ้าง

.....

วันที่.....เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2546

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายเมือง ทวีทรัพย์

ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน
สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน.....

ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน

.....
.....

ที่ตั้ง
ลักษณะทางกายภาพ

.....

อาณาเขต

.....

สภาพการตั้งบ้านเรือน

.....
.....

ทรัพยากรธรรมชาติ

.....
.....

เศรษฐกิจ

การใช้ที่ดิน

ทำการเกษตร

.....
.....

การจัดการลุ่มน้ำ

.....
.....

อาชีพ

ทำสวน

.....
.....

การถือครองพื้นที่ทำการเกษตร

.....

ฤดูกาลผลิต/ปฏิทินการเกษตร

.....

ชนิดของพืชแต่ละพื้นที่

.....

วัฒนธรรม

ผู้นำและบทบาทของผู้นำ

.....

การรวมกลุ่ม

.....

ระบบเครือข่าย

.....

ภูมิปัญญา

.....

แผนที่

❁ แผนที่ทางกายภาพ (แสดงลักษณะของชุมชน การตั้งบ้านเรือน สาธารณูปโภคและ
 สิ่งแวดล้อม)

❁ แผนที่ทางสังคม (ความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน)

❁ แผนที่แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (แหล่งน้ำ ป่าไม้)

1. ข้อมูลแสดงพันธุ์ไม้ที่ได้จากการสำรวจสภาพป่าโครงการปลูกพืชผสมผสาน

แสดงต้นไม้ที่พบในบริเวณป่าบ้านบางครามเหนือและบ้านบางเตียว ตำบลคลองท่อม

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	ลักษณะต้นไม้	จำนวน (ต้น)
1	หางกระรอก	ใบมนเล็ก ลำต้นขาวน้ำตาล ลำต้นขรุขระ	6
2	ต้นไทร	ใบเล็ก ลำต้นมีเถาวัลย์พันอยู่รอบ	5
3	ต้นเอาะ	ใบใหญ่ริมใบหยัก เปลือกต้นลายขาว	
4	ต้นปราง	-	1
5	ต้นจำปาตะ	คล้ายต้นขนุนป่า	1
6	ต้นตะโก	-	15
7	ต้นละมุด	คล้ายละมุดบ้าน	1
8	ต้นแยะ	-	9
9	ต้นสะเดาป่า	คล้ายสะเดาบ้าน	1
10	เมืองถั่ว	-	1
11	เหลียง	ใบเล็กเรียวยาว ต่อกันเป็นก้าน	4
12	ฝาด	-	2
13	ไม้กลาย	-	3
14	กระสาย	ใบเรียวยาว ยอดแดง ต้นแดง เป็นไม้เนื้อแข็ง	3
15	ต้นมะเดื่อ	ใบใหญ่เท่าฝ่ามือ คล้ายใบโพธิ์ ต้นสีน้ำตาล	3
16	ตะแบก	-	2
17	โป่ง	-	5
18	หมากสุก	-	4
19	ต้นกล้วย	ใบเรียวยาว ลำต้นเขียว-ขาวเป็นไม้เนื้อแข็ง	4
20	ต้นมะค่า	เป็นไม้เนื้อแข็ง	4
21	ไม้พรา	เป็นไม้เนื้อแข็งต้นสีน้ำตาล	1
22	รำแพน	ใบคล้ายหางนกยูงรำแพนใบเท่าฝ่ามือเรียวยาวเล็กน้อย	2
23	เดียด	-	1
24	กอ	-	3

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	ลักษณะต้นไม้	จำนวน (ต้น)
25	หลุมพอ	ใบกลมคล้ายใบประดู่ เมื่อดอกสีน้ำตาลแดง เป็นไม้เนื้อแข็ง	7
26	ดีดุง	-	3
27	พิกุลแดง	-	8
28	มะรัง	ใบเล็กเรียวย ลำต้นสีเขียว-ดำ ไม้สีแดงเป็นไม้เนื้อแข็ง	2
29	ระกำ	-	1
30	ดองตะพานน้ำ	-	1
31	ประ	ใบเขียว ลำต้นสีน้ำตาลคล้ำ ถ้าตัดลำต้นจะมียางสีขาว	6
32	ไทรคั่น	-	1
33	กะลอแดง	-	12
34	หงอกค่าง	-	2
35	สยาแดง	-	6
36	สุก	-	5
37	ไข่เขียว	-	3
38	ขานาง	-	1
39	กระสาว	-	1
40	มะปริง	คล้ายปริงบ้าน	1
41	เถือก	-	1
42	ทำถาหลา	ใบมนอยู่เป็นพุ่มคล้ายต้นหูกวาง เป็นไม้เนื้ออ่อน	3
43	ฮุน	-	2
44	ขวน	ใบคล้ายใบประดู่ต้นสีขาวลาวใบเล็กเป็นไม้เนื้อแข็ง	2
45	ทองบั้ง	คล้ายลูกหยี ใบเล็ก ต้นสีขาว	2

- หมายเหตุ
1. เฉพาะพื้นที่มีเอกสารสิทธิ
 2. โดยเฉลี่ยพื้นที่ 100 ตารางเมตร

2. รายชื่อพันธุ์ไม้ในป่าบริเวณที่เป็นที่ราบบ้านบางครามเหนือและบ้านบางเตียว

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน (ต้น)
1	เตยหนุ	7
2	หมากตลอดดง	12
3	ผักหนามช้าง	3
4	เต่าร้าง	12
5	ไม้พรวนทาก	2
6	ไม้แก้วกระดุกช้าง	2
7	กรายดำ	38
8	ตะบูกเล็ก	2
9	ไพลเผือก	1
10	นางครวญ	3
11	ผักข่าไก่	2
12	ต้นกระเชียด	1
13	ซีไพล	3
14	หวายทราย	22
15	เล็กระลอก	1
16	ชะม้ง	2
17	บุก	1

3. ข้อมูลแสดงพันธุ์ไม้

แสดงพันธุ์ไม้ที่พบบริเวณป่าบ้านบางครามและบ้านไสรุ่ง

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	ลักษณะต้นไม้	จำนวน (ต้น)
1	ต้นสาย	ใบเรียวยาวยอดแดง ต้นแดง	10
2	ต้นเอาะ	ใบใหญ่หยิก เปลือกกลายขาว	2
3	ต้นหลุมพอ	ใบกลมคล้ายใบโค ผิวออกน้ำตาลแดงใบเล็ก	4
4	ต้นปะ	ใบเรียว ลำต้นสีน้ำตาลคล้ำ ถ้าตัดลำต้นจะมียางสีขาว	1
5	ต้นนางกา	ใบคล้ายใบสะเดา ต้นน้ำตาลขาว	3
6	ต้นมะมะ	ใบเรียวยาว ต้นขรุขระ ลำต้นแตกสีน้ำตาล	4
7	ต้นมะเคื่อ	ใบใหญ่เท่าฝ่ามือคล้ายใบโพธิ์ต้นสีน้ำตาลขาว	1
8	จกอแหละ	เหมือนต้นจงบ้าน แต่ใบเล็กกว่า	1
9	ต้นจงบ้าน	ใบกลมโตคล้ายใบโพธิ์ขนาดเท่า 2 ฝ่ามือ	1
10	ต้นกระดิงงา	ใบกว้างประมาณ 3 นิ้วมือ ต้นสีขาวลาย	3
11	ต้นเงาะป่า	ใบยาวประมาณ 4 นิ้ว	1
12	ต้นทางกระรอก	ใบมนเล็ก ลำต้นขาวน้ำตาล	2
13	ต้นยวน	ใบเล็กคล้ายใบโค ลำต้นสีขาวลาย ขรุขระเล็กน้อย	3
14	ต้นทังกาหลา	ใบมนอยู่เป็นพุ่ม คล้ายต้นหูกวาง	4
15	ต้นแสนมาน	ใบเรียวยาว ลำต้นสีขาวน้ำตาล เปลือกจะตลกสะเก็ด	1
16	ต้นมลัง	ใบเล็กเรียว ลำต้นสีเขียวดำแดง	11
17	ต้นไทร	ใบเล็ก ลำต้นคล้ายรากออกมา	3
18	ต้นโพดำ	ใบเรียวยาวคล้ายใบสาย	2
19	ต้นเคียนทราย	ใบเล็กคล้ายเคียนบ้าน	1
20	ต้นชันกอ	อยู่เป็นกอรวมกัน ใบเรียว	1
21	ต้นชังทำ	ใบเล็ก	1
22	ต้นเปลียง	ใบมนขนาดเท่าฝ่ามือ ต้นสีน้ำตาลแดง	1
23	ต้นเนียน	ใบเล็กคล้ายสัง ลำต้นสีดำ	2
24	ต้นกล้วย	ใบเรียว ต้นลายเขียวขาว	1
25	ต้นขนุนป่า	ใบเรียวประมาณ 2 นิ้ว	1

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	ลักษณะต้นไม้	จำนวน (ต้น)
26	ต้นเขา	ใบเล็กมนขนาด 2 นิ้ว	5
27	ต้นหาด	ใบเล็ก ลำต้นขาวลาย	1
28	ต้นทองบั้ง	ใบเล็ก ต้นขาว	1

แสดงพันธุ์พืชสมุนไพรที่พบในบริเวณป่าบ้านบางครามและบ้านไสรุ่ง

ชื่อพืช	ลักษณะและส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
ปุดวง	เหมือนปุดธรรมดา ใบยาวคล้ายวงช้าง	แก้ซางในปาก
ราชคุดใหญ่	เป็นไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง ใบมีลักษณะมันวาว มีกลิ่นได้ ใบเล็กน้อย ใบยาวประมาณ 10-15 ซม.	ใช้ต่อกระดูกได้
พลู	คล้ายใบโพธิ์	กินกับหมากฟันแข็งแรง
ยอดจิก	ใบยาวประมาณ 12 นิ้ว ขอบใบเป็นหยัก	ใช้ใส่แผล
นางครวญ	ใช้หัวราก ต้นเป็นพุ่ม	แก้เมื่อย แก้เคล็ด
หนอปุด	เอาต้นมาใช้ประโยชน์ กลิ่นคล้ายข่า ใบไม่มากนัก	แก้ท้องผูก
กระดุมทอง	ดอกสีเหลือง ใบเล็ก คล้ายเม็ดกระดุม	ทำให้ลิ้นชา แก้ปวดฟัน
ไพลเผือก	ใช้รากคองเหล้า ใบขี้แล้วจะไม่ขาด	เป็นยาชูกำลัง
ผักใน	ลูกกลมผิวขรุขระ	แก้ลม
สะเดาเทียม	ใบยาวประมาณ 1-2 นิ้ว คล้ายใบสะเดา	แก้ท้องอืด
พริก	พริกธรรมดาดอกสีขาว	แก้ร้อนใน
พระยาดาบหัก	ใบใหญ่ยาวมาก มีค่างตามใบ ใช้เปลือกและลำต้น	แก้โรคผิวหนังมะเร็ง
ผักหวาน	คล้ายใบแก้ว ไม่มีมันวาว	แก้ร้อนใน ชโลมหัว
ใบว่าว	ใบเป็นแจกๆ ยาวประมาณ 2 คืบกว่า	แก้โรคผิวหนัง
กระเชียด	ใช้รากคองเหล้า	เป็นยาชูกำลัง
ไอลเหล็ก	ใช้ราก เปลือกคองเหล้า	เป็นยาชูกำลัง
ริแสดหนู	ใบยาวรี ตรงกลางสีเข้ม ช้ำๆ สีอ่อนกว่า	เป็นยาขับเลือด
กิบแสด	ใบคล้ายใบไพลเผือก	ใช้ผสมยาสมุนไพร

ชื่อพืช	ลักษณะและส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
ตีนเป็ด	ใบยาวรี ยาวประมาณ 5-6 นิ้ว	แก้เจ็บฟัน
ราชพฤกษ์	ใบเรียวใหญ่	เป็นส่วนผสมสมุนไพร
พริ้วนกคุ้ม	ใบยาวเรียว ประมาณ 6-8 นิ้ว	เป็นส่วนผสมสมุนไพร

ผลการสำรวจพันธุ์นกและสัตว์ในบริเวณป่าบ้านบางครามและบ้านไสรุ่ง

ลำดับ	พันธุ์นกและสัตว์ในบริเวณป่าบ้านลุงจอน	พันธุ์นกและสัตว์ในบริเวณป่าบ้านสำราญ
1	นกปรอทหัวโขน	เห่าดง
2	เหยี่ยวรุ้ง	ตะกวด
3	นกบั้งรอก	กิ้งก่าบิน
4	ไก่อป้า	บ่าง
5	นกหัวแกระออกขาว	งูเขียว
6	นกกระเด็นอกขาว	
7	นกยางเขนบ้าน	
8	กา	
9	พญากระรอกดำ	
10	นกปรอททอง	

6. ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากป่าภูเขาไฟไหม้และภูเขารูปเต่า

การใช้ประโยชน์จากพันธุ์ไม้ในบริเวณป่าบ้านนิคมหน้าเขา

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	ประโยชน์
1	หางกระรอก	ไม้เนื้ออ่อน สูง 2 เมตร
2	ต้นไทร	ไม้เนื้ออ่อน ลูกสัตว์กินได้ สูง 30 เมตร
3	ต้นเอาะ	ไม้เนื้ออ่อน ทำไม้จิ้มฟัน ทำก้านไม้ขีด ลูกสีเหลืองเท่ากำปั้น สัตว์กินได้ สูง 30 เมตร
4	ต้นจำปาอะ	ผลรับประทาน
5	ต้นละมุดป่า	ผลรับประทาน
6	ต้นสะเดาป่า	ยอดใช้รับประทานได้
7	เหลียง	รับประทานลูก
8	กระสาย	ผลสีดำกินได้ ขนาดเท่าหัวแม่มือเป็นช่อ
9	ต้นมะเดื่อ	ลูกกินได้ เป็นไม้เนื้ออ่อน
10	ต้นกล้วย	ใช้ทำด้ามพร้า
11	ต้นมะค่า	ใช้สร้างบ้าน
12	ไม้พรา	ใช้สร้างบ้าน
13	หลุมพอ	ใช้สร้างบ้าน
14	มะรัง	ใช้สร้างบ้าน
15	ประะ	ใช้สร้างบ้าน ลูกต้นกินได้
16	มะปริง	ผลกินได้
17	ทำถาหลา	ใช้สร้างบ้าน
18	ยวน	ใช้สร้างบ้าน
19	ทองบั้ง	ลูกกินได้
20	จกอกแหละ	ใช้แกนทำบ้าน

ภาคผนวก ง

เอกสารประกอบการอนุรักษ์ป่าไม้และเอกสารที่เกี่ยวข้องจากกระบวนการ AIC
ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

กำหนดการ

งานพิธีปลูกป่าโครงการฟื้นฟูสภาพป่าที่ราบต่ำเขานอจู้ เพื่ออนุรักษ์นกแก้วแล้วท้องถิ่น
เพื่อถวายเป็นราชสักการะ เนื่องในวโรกาสพิธีมหามงคลวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ในวันศุกร์ที่ 22 สิงหาคม 2546 เวลา 10.09 น.

บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบางคราม ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

วันศุกร์ที่ 22 สิงหาคม 2546

เวลา 09.00 น.

- ผู้ร่วมปลูกต้นไม้พร้อมกัน ณ บริเวณพิธี

เวลา 10.00 น.

- ประธานในพิธี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์) เดินทางถึงบริเวณพิธี (ดนตรีบรรเลงเพลงมหาฤกษ์)

- ประธานในพิธีพบปะนักเรียน นักศึกษา ประชาชน และข้าราชการ ที่มาร่วมปลูก แล้วเข้าปะรำพิธี

เวลา 10.09 น.

- ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ กล่าวต้อนรับประธานในพิธี

- ประธานในพิธีเปิดกรวยถวายเครื่องราชสักการะ (ดนตรีบรรเลงเพลงสดุดีมหาราชา ประธานและผู้ร่วมปลูกต้นไม้ร่วมร้องเพลงพร้อมกัน 2 จบ) แล้วขึ้นประจำแท่นพิธี

- อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กล่าวรายงานการจัดพิธีปลูกป่า ตามโครงการฯ

- ประธานในพิธีกล่าวปราศรัยและกล่าวเปิดงาน (ดนตรีบรรเลงเพลงมหาฤกษ์)

- ประธานในพิธีเปิดป้ายโครงการฯ และนำข้าราชการ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ร่วมปลูกต้นไม้

- ประธานในพิธีเปิดป้ายฐานปฏิบัติการ สปป. และปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก

เวลา 11.00 น.

- ประธานในพิธีเดินทางเยี่ยมชมฟาร์มขยายรูปเขตรักษา

พันธุ์สัตว์ป่าเขาประ - บางคราม ณ บริเวณสระมรกต และรับประทานอาหาร เสริ้จเดินทางกลับ

- ผู้ร่วมปลูกต้นไม้ดำเนินการปลูกต่อไป

หมายเหตุ

ในสมาชิกไปรอรับ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากร

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมการดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้
กิจกรรมการดำเนินกระบวนการ AIC

ภาพประกอบที่ 1 สภาพป่าถูกทำลาย ดับลคลองท่อมเหนือ

ภาพประกอบที่ 2 ผู้วิจัยร่วมประชุมกลุ่มย่อยก่อนดำเนินงานวิจัย

ภาพประกอบที่ 3 เกมส์ละลายพฤติกรรม

ภาพประกอบที่ 4 การร่วมวางแผนก่อนประชุมปฏิบัติการ AIC

ภาพประกอบที่ 5 นายอำเภอคลองท่อมเป็นประธานเปิดการประชุม

ภาพประกอบที่ 6 ขั้นตอนการสร้างความรู้และจิตสำนึกร่วมกัน

ภาพประกอบที่ 7 กลุ่มย่อยเสนาองาน

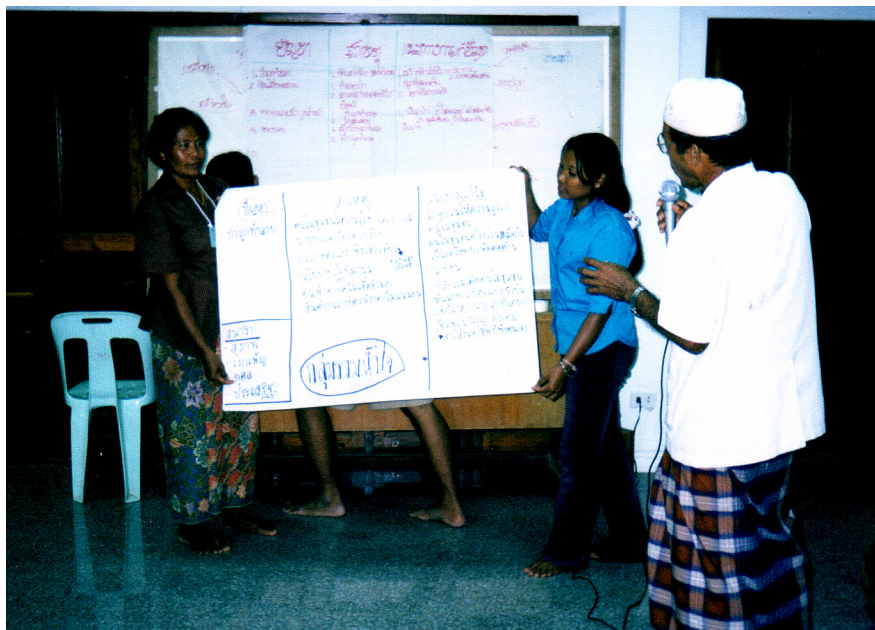
ภาพประกอบที่ 8 กลุ่มย่อยเสนาองาน

ภาพประกอบที่ 9 วิเคราะห์สภาพการณ์ป่าไม้ในชุมชน

ภาพประกอบที่ 10 กำหนดอนาคตหรือวิสัยทัศน์ป่าไม้

ภาพประกอบที่ 11 โครงการและแผนปฏิบัติการ

ภาพประกอบที่ 12 จัดลำดับความสำคัญ

ภาพประกอบที่ 13 กำหนดทิศทาง / กิจกรรมในโครงการ

ภาพประกอบที่ 14 กิจกรรมในแผนปฏิบัติการ

ภาพประกอบที่ 15 กำหนดกิจกรรมโครงการปลูกพืชผสมผสาน

ภาพประกอบที่ 16 กำหนดกิจกรรมโครงการพืชสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

ภาพประกอบที่ 17 กำหนดกิจกรรมโครงการพัฒนาป่าชุมชน

ภาพประกอบที่ 18 โครงการฟื้นฟูสภาพป่าพื้นที่ราบต่ำเขานอจู้จี้
โดย คณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม